

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinioraštingumo lygio ES stebėseną

Ataskaita

Darbas vietoje:

2023 m. kovo-balandžio mėn.

Publikacija:

2023 m. liepos mėn.

Apklausa, kurios paprašė Europos Komisija, Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinis direktoratas ir kurią koordinuoja Komunikacijos generalinis direktoratas

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio.

Jame pateikiami tik autorių aiškinimai ir nuomonės.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525 – „Ipsos“ Europos viešieji reikalai

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Pierre'o Dieumegardo parengtas dokumentas Europai [-demokratijai-Esperanto](#)

Šio „laikinojo“ dokumento tikslas – leisti daugiau žmonių Europos Sąjungoje susipažinti su Europos Sąjungos parengtais dokumentais (kurie finansuojami iš jų mokesčių). **Be vertimų žmonės pašalinami iš diskusijos**

Šis dokumentas „Eurobarometras“ buvo [tik anglų kalba](#) pdf rinkmenoje. Iš šio pradinio failo mes sukūrėme „LiberOffice“ programinės įrangos parengtą odt-failą mašininiam vertimui į kitas kalbas. Dabar rezultatai pateikiami [visomis oficialiosiomis kalbomis](#).

Pageidautina, kad svarbių dokumentų vertimą perimtų ES administracija. „Svarbūs dokumentai“ yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, reikalinga priimant pagrįstus sprendimus kartu.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė kalba esperanto kalba būtų labai naudinga dėl jos paprastumo, tvarkingumo ir tikslumo.

Susisiekite su mumis:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Ataskaita

2023 m. kovo-balandžio mėn.

Tyrimas, kurį Europos Komisijos prašymu atliko „Ipsos European Public Affairs“, Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinis direktoratas Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato koordinuojama apklausa (COMM GD Žiniasklaidos stebėsenos ir „Eurobarometro“ skyrius)

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525
Finansinio raštingumo lygio ES stebėsena

Projekto pavadinimas

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525 „Finansinio raštingumo lygio stebėsena ES“, 2023 m.
kovo-balandžio mėn.

Ataskaita

Tekstas anglų kalba

Katalogo numeris EV-03–23–340-EN-N

ISBN 978–92–68–05106–1

doi:10.2874/956514

© Europos Sąjunga, 2023 m.

<https://europa.eu/eurobarometer>

Turinys

Įvadas.....	7
Pagrindinės išvados.....	9
Finansinės žinios.....	9
Finansinis elgesys.....	9
Bendras finansinio raštingumo balas.....	9
Skaitmeninės finansinės paslaugos.....	10
Finansinis atsparumas ir įtrauktis.....	10
Ašpatariu gauti iš banko, draudiko ar finansų patarėjo.....	10
1skirsnis. Finansinio raštingumo lygio vertinimas.....	11
1.1. Savarankiškai įvertintos finansinės žinios.....	11
1.2. Finansinės žinios.....	14
1.3. Finansinis elgesys.....	19
1.4. Bendras finansinio raštingumo balas.....	23
2skirsnis. Skaitmeninis finansinis raštingumas.....	25
3skirsnis. Finansinis atsparumas ir įtrauktis.....	27
3.1. Finansinių produktų nuosavybė.....	27
3.2. Kad galai susitiktų.....	32
3.3. Pensijų planai.....	34
4skirsnis. Konsultacijos dėl investicijų, gautos iš banko, draudiko ar finansų konsultanto.....	36
Techninės specifikacijos.....	38
Klausimynas.....	40
Duomenų priedas.....	44
Komentarai.....	63
Keista koreliacija tarp dviejų žinių ir elgesio balų.....	63
Kai kurie klausimai tikriausiai buvo supainioti daugeliui žmonių.....	63
Skirtumai nuo kitų „Eurobarometro“ apklausų.....	64

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525
Finansinio raštingumo lygio ES stebėsena

Ivadas

ES stengiasi užtikrinti, kad žmonės visoje Europoje turėtų žinių, įgūdžių ir požiūrio, kurių jiems reikia, kad galėtų priimti gerus finansinius sprendimus.

Kiekvieną dieną tūkstančiai ES piliečių sprendžia, kur atidaryti banko sąskaitą, kurią hipoteką pasirinkti, kur investuoti savo pinigus ir kaip sutaupyti pensijai. Finansinis raštingumas padeda asmenims priimti tokius sprendimus, nes padeda jiems geriau valdyti savo pinigus, investuoti į kapitalo rinkas taip, kad atitiktų jų poreikius, ir planuoti ateitį. Ji taip pat padeda apsaugoti asmenis nuo pernelyg didelio įsiskolinimo, pernelyg didelės rizikos prisiėmimo, sukčiavimo ar kibernetinės rizikos.¹

Finansinis raštingumas apibrėžiamas kaip sąmoningumo, žinių, įgūdžių, požiūrio ir elgesio derinys, būtinas norint priimti patikimus finansinius sprendimus ir galiausiai pasiekti individualią finansinę gerovę.

Ši greitoji „Eurobarometro“ apklausa apima šiuos aspektus:

Δ ES piliečių finansinės žinios (savarankiškai įvertintas lygis ir rezultatai, pagrįsti penkiais klausimais, kuriais tikrinamos finansinės žinios)

„Finansiškai išmintingo“ elgesio lygis (pvz., išlaidų stebėjimas ir siekis pasiekti finansinius tikslus)

Δ ES piliečių finansinio raštingumo lygis, derinant jų finansines žinias ir finansinio elgesio balus (ir kokių mastu finansinis raštingumas skiriasi įvairiose socialinėse ir demografinėse grupėse)

Ar ES piliečiai jaučiasi patogiai naudodamiesi skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, internetine bankininkyste ar mobiliaisiais mokėjimais

Įvairių finansinių produktų, tokių kaip gyvybės draudimas, privačių pensijų ar pensijų produktai ir investiciniai produktai, nuosavybė.

Kiek laiko ES piliečiai galėtų toliau padengti savo pragyvenimo išlaidas, nesiskolindami pinigų ar persikeldami namo, jei jie prarastų pagrindinį pajamų šaltinį

Pasitikėjimas išėjimo į pensiją planais ir galimybė patogiai gyventi išėjus į pensiją

Δ ES piliečių suvokimas, ar konsultacijos dėl investicijų visų pirma atitinka jų interesus.

Europos Komisijos Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinio direktorato vardu „Ipsos European Public Affairs“ apklausė reprezentatyvią 18 metų ir vyresnių piliečių imtį kiekvienoje iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių. Nuo 2023 m. kovo 29 d. iki balandžio 5 d. internetu surengti 26139 pokalbiai (kompiuteriams padedami pokalbiai internetu). Tyrimo duomenys skaičiuojami pagal žinomas gyventojų proporcijas. ES 27 vidurkiai apskaičiuojami atsižvelgiant į kiekvienos ES valstybės narės vyresnių nei 18 gyventojų skaičių. Šios ataskaitos priede pateikiama techninė pastaba apie tyrimo atlikimo metodus.

Pastabos:

1) Apžiūros rezultatams taikomos mėginių ėmimo leidžiamosios nuokrypos, o tai reiškia, kad ne visi akivaizdūs skirtumai tarp grupių gali būti statistiškai reikšmingi. Taigi tekste pabrėžiami tik statistiškai reikšmingi (5 proc. lygio) skirtumai, t. y. kai galima pagrįstai užtikrinti, kad jie neatsitiks atsitiktinai.

1 Šaltinis: https://finance.ec.europa.eu/consumer-finance-and-payments/financial-literacy_en

- 2) procentai negali sudaryti iki 100 %, nes jie suapvalinti iki artimiausio procento. Dėl apvalinimo taip pat gali atsitikti taip, kad diagramose parodytų atskirų atsakymų parinkčių procentinės dalys tiksliai nesudeda bendros sumos, nurodytos diagramose ir lentelėse arba paminėtos tekste. Atsakymų procentinė dalis viršys 100 proc., jei respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymus.
- 3) Šioje ataskaitoje šalys vadinamos oficialia santrumpa. Šioje ataskaitoje vartojamos santrumpas atitinka:

BŪTI	Belgija	LT	Lietuva
BG	Bulgarija	LIU	Liuksemburgas
CZ	Čekija	HU	Vengrija
DK	Danija	MT	Malta
DE	Vokietija	NL	Nyderlandai
EE	Estija	AT	Austrija
IE	Airija	PL	Lenkija
EL	Graikija	PT	Portugalija
ES	Ispanija	RO	Rumunija
FR	Prancūzija	SI	Slovėnija
HR	Kroatija	SK	Slovakija
IT	Italija	FI	Suomija
CY	Kipro Respublikos Prezidentas*	SE	Švedija
LV	Latvija		

* Kipras, kaip visuma, yra viena iš 27 ES valstybių narių. Tačiau *acquis communautaire* galiojimas sustabdytas šalies dalyje, kurios Kipro Respublikos vyriausybė nekontroliuoja. Dėl praktinių priežasčių į „CY“ kategoriją patenka tik Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamoje šalies dalyje surengti pokalbiai.

Pagrindinės išvados

Finansinės žinios

Beveik vienas iš dviejų respondentų visoje ES (52 proc.) vertina savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitų suaugusiųjų jų šalyje vidurkiu. Ketvirtadalis atsakė, kad jų finansinės žinios yra „gana didelės“, o 5 proc. – kad jos yra „labai didelės“, palyginti su kitais suaugusiais; priešingai, 12 proc. jų žinios apibūdinamos kaip „gana mažos“, o 4 proc. – kaip „labai mažos“.

Pateikė penkis finansinių žinių klausimus, 66 proc. respondentų supranta, kad didesnės gražos investicija yra rizikingesnė, 65 proc. teisingai atsakė į klausimą, kaip veikia infliacija, 56 proc. supranta investicijų diversifikavimo vertę, 45 proc. teisingai atsakė į klausimus apie sudėtingas palūkanas; tačiau tik 20 % supranta ryšį tarp palūkanų normų ir obligacijų kainų.

Finansinių žinių balas apskaičiuojamas kaip teisingų atsakymų į penkis finansinių žinių klausimus skaičius. Vidutiniškai visoje ES 26 proc. respondentų turi aukštą finansinių žinių balą (keturi ar penki teisingi atsakymai), 50 proc. – vidutiniškai (du arba trys teisingi atsakymai) ir 24 proc. – žemą balų skaičių (nėra arba vienas teisingas atsakymas). Maždaug keturi iš dešimties respondentų Nyderlanduose (43 proc.), Danijoje (40 proc.), Suomijoje (40 proc.) ir Estijoje (39 proc.) turi aukštą finansinių žinių lygį. Priešingai, prasčiausiai įvertinta dalis yra Kipre (30 proc.), Rumunijoje (30 proc.), Graikijoje (29 proc.) ir Portugalijoje (28 proc.).

Finansinis elgesys

Maždaug devyni iš dešimties respondentų visoje ES sutinka, kad, prieš pirkdami kažką, jie apsvarstys, ar gali tai sau leisti (51 proc. „visiškai sutinka“ ir 41 proc. „kažkiek sutinka“ su šiuo teiginiu). Panaši respondentų dalis sutinka, kad jie stebi ir stebi savo išlaidas (49 proc. „visiškai sutinka“ ir 43 proc. „iš dalies sutinka“). Maždaug septyni iš dešimties respondentų sutinka, kad jie nustato ilgalaikius finansinius tikslus ir siekia juos pasiekti (21 proc. „visiškai sutinka“ ir 50 proc. „kažką sutaria“).

Finansinės elgsenos balas apskaičiuojamas kaip „finansiniškai išmintingo“ elgesio, susijusio su produktų pasirinkimu, išlaidų stebėjimu ir siekiu pasiekti finansinius tikslus, skaičius. ES vidutiniškai 65 proc. respondentų finansinio elgsenos balai yra aukšti (sutariama su visais teiginiais), 28 proc. respondentų – vidutiniškai (dviejų teiginių atveju) ir 8 proc. – žemo balo (sutariama dėl ne daugiau kaip vieno teiginio). Visose valstybėse narėse, išskyrus Suomiją (36 %), Latviją (52 %) ir Estiją (54 %). Kita vertus, Rumunijoje 82 proc. respondentų yra aukšti.

Bendras finansinio raštingumo balas

Bendras finansinio raštingumo balas apima finansines žinias ir finansinę elgseną, abiem aspektams suteikiant vienodą reikšmę. Apskaičiuotas balas svyruoja nuo 0 iki 10. Vidutiniškai visoje ES 18 proc. respondentų turi aukštą bendrą finansinio raštingumo lygį (9 arba 10 balų), 64 proc. – vidutiniškai (> 5 ir 9 balai) ir 18 proc. – žemą balų skaičių (balas ≤ 5). Nacionaliniu

lygmeniu aukštas balų skaičius svyruoja nuo 11 proc. Portugalijoje ir Latvijoje iki 27 proc. Danijoje, Slovėnijoje ir Švedijoje ir 28 proc. Nyderlanduose. Visose valstybėse narėse daugiau kaip 10 proc. respondentų yra prasti pagal bendrą finansinį raštingumą, daugiausia – Suomijoje (27 proc.), Latvijoje (24 proc.), Belgijoje (22 proc.) ir Ispanijoje (22 proc.).

Skaitmeninės finansinės paslaugos

Δ Apie tris ketvirtadalius visos ES respondentų teigia, kad jiems patinka naudotis skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, internetine bankininkyste ar mobiliaisiais mokėjimais; 36 proc. respondentų atsakė „labai patogiai“ ir 41 proc. – „kažką patogų“. Šis skaičius yra daugiau kaip 60 proc. visose valstybėse narėse ir didžiausias Suomijoje (95 proc.).

Finansinis atsparumas ir įtrauktis

Visoje ES 46 proc. respondentų atsakė, kad jie turi (arba per pastaruosius dvejus metus) ne gyvybės draudimą, pvz., namų ūkio draudimą arba transporto priemonių draudimą; 31 % teigia turintys (arba, per pastaruosius dvejus metus) gyvybės draudimą. Maždaug ketvirtadalis respondentų (24 proc.) tą patį atsako apie investicinį produktą (fondus, akcijas ar obligacijas) ir 22 proc. apie privatų pensijų ar pensijų produktą. Vienas iš penkių respondentų atsako, kad jie turi (arba, per pastaruosius dvejus metus, turėjo) būsto paskolą, o 14 proc. atsako už vartojimo paskolą. Galiausiai, 6 % atsakė, kad jie turi kriptovaliutų (arba turėjo juos per pastaruosius dvejus metus).

Paklausus, kiek laiko jie galėtų toliau padengti savo pragyvenimo išlaidas, nesiskolinant pinigų ar persikrausčius namo, jei jie prarastų pagrindinį pajamų šaltinį, trečdalis respondentų (33 proc.) atsakė, kad šešis mėnesius ar ilgiau, po to 18 proc. teigia, kad tai būtų ne mažiau kaip trys mėnesiai (bet ne šeši mėnesiai). Kroatijoje (20 proc.), Kipre (20 proc.), Lenkijoje (20 proc.), Vengrijoje (21 proc.), Portugalijoje (21 proc.), Bulgarijoje (23 proc.), Graikijoje (24 proc.), Suomijoje (25 proc.), Rumunijoje (25 proc.) ir Latvijoje (26 proc.) maždaug kas šeštas (16 proc.) respondentų skubiai nesutaupo 20 proc. arba daugiau lėšų.

Dauguma respondentų visoje ES jaučiasi „neper daug įsitikinę“ (32 proc.) arba „visiškai nepasitikė“ (22 proc.), kad turės pakankamai pinigų, kad galėtų patogiai gyventi visą savo išėjimo į pensiją laikotarpį. Jausmas „labai“ arba „iš dalies pasitikintis“ svyruoja nuo žemo 20 proc. Lenkijoje iki 62 proc. Nyderlanduose.

Ašpatariu gauti iš banko, draudiko ar finansų patarėjo.

Mažiau nei keturi iš dešimties respondentų visoje ES jaučiasi „labai pasitikintis“ (6 proc.) arba „iš dalies įsitikinę“ (32 proc.), kad konsultacijos dėl investicijų, kurias jie gauna iš savo banko, draudiko ir (arba) finansų konsultanto, visų pirma atitinka jų interesus. Nuo maždaug vieno iš penkių respondentų Kipre (19 proc.) ir Graikijoje (20 proc.) iki šešių iš dešimties respondentų Suomijoje (60 proc.) pasitikėjo, kad konsultacijos dėl investicijų visų pirma atitinka jų interesus.

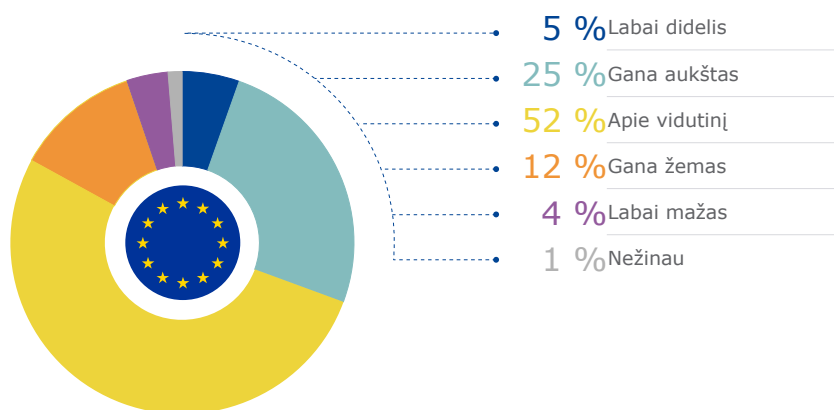
1 skirsnis. Finansinio raštingumo lygio vertinimas

Pirmoje šios ataskaitos dalyje daugiausia dėmesio skiriama greitosios „Eurobarometro“ apklausos atliktam finansinio raštingumo lygio ES vertinimui. Pirmame skirsnyje apžvelgiamas respondentų pačių įvertintas finansinių žinių lygis (santykinis su kitais suaugusiais jų šalyje), o antrame skirsnyje pateikiamas jų finansinių žinių balas, pagrįstas testu su penkiais finansinių žinių klausimais (pvz., testavimas, kaip jie supranta infliaciją ir sudėtingas palūkanas). Trečiajame skirsnyje pateikiami trijų klausimų, kuriais vertinamas „finansškai išmintingas“ elgesys, rezultatai. Paskutiniame skirsnyje pateikiama finansinių žinių ir finansinio elgesio suvestinė ir lyginamas bendras finansinio raštingumo lygis visose ES valstybėse narėse.

1.1. Savarankiškai įvertintos finansinės žinios

Šiek tiek daugiau nei vienas iš dviejų respondentų visoje ES (52 proc.) vertina savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitų suaugusiųjų jų šalyje vidurkiu. Ketvirtadalis atsakė, kad jų finansinės žinios yra „gana didelės“, o 5 proc. – kad jos yra „labai didelės“, palyginti su kitais suaugusiais; priešingai, 12 proc. jų žinios apibūdinamos kaip „gana mažos“, o 4 proc. – kaip „labai mažos“.

1 klausimas Kaip įvertintumėte savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais suaugusiais [COUNTRY]? (ES 27 PROC.)

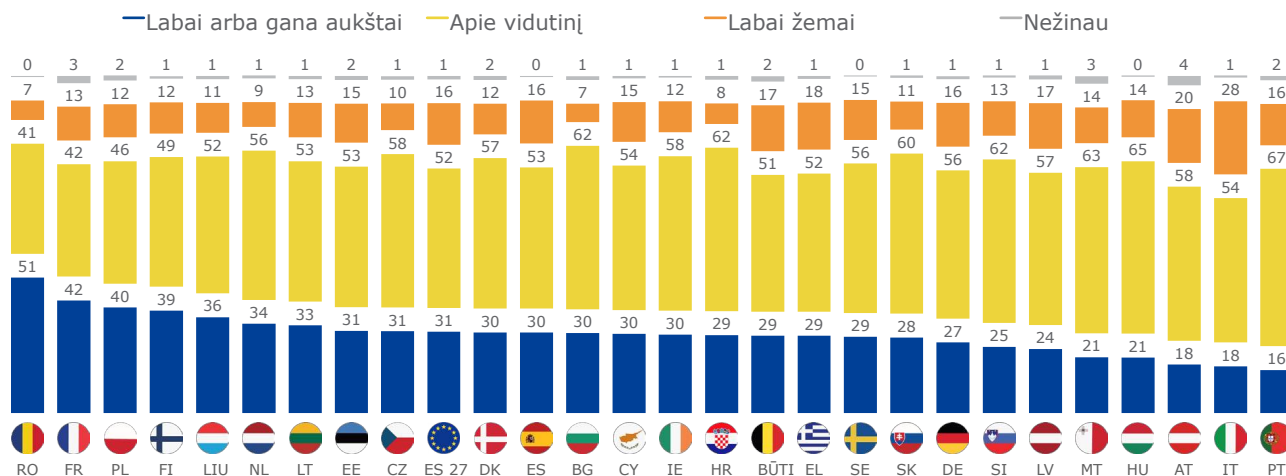
Bazė: Visi respondentai (n=26139)

Valstybių narių analizė rodo, kad 51 proc. Rumunijos respondentų savo bendras žinias finansų klausimais apibūdina kaip „labai aukštą“ arba „gana aukštą“, palyginti su kitais jų šalyje gyvenančiais suaugusiais. Po Rumunijos seka Prancūzija (42 proc.), Lenkija (40 proc.) ir Suomija (39 proc.), kur maždaug keturi iš dešimties respondentų savo finansines žinias apibūdina kaip „labai aukštas“ arba „gana aukštas“, palyginti su kitais suaugusiais.

Mažiau nei vienas iš penkių respondentų vertina savo finansines žinias kaip „labai aukštas“ arba „gana aukštas“ šalyse. Portugalija (16 proc.), Italija (18 proc.) ir Austrija (18 proc.). Italijoje 28 proc.

respondentų atsakė, kad jų žinios finansiniais klausimais yra „labai menkos“ arba „gana menkos“, palyginti su kitais šalies suaugusiais. Kitose šalyse ši dalis svyruoja nuo 7 % (Rumunijoje ir Bulgarijoje) iki 20 % (Austrijoje).

1 klausimas Kaip įvertintumėte savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais suaugusiais [COUNTRY]? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai (n=26139)

Šios socialinės ir demografinės grupės dažniau apibūdina savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais jų šalyje gyvenančiais suaugusiais, kaip „labai aukštas“ arba „gana aukštas“:

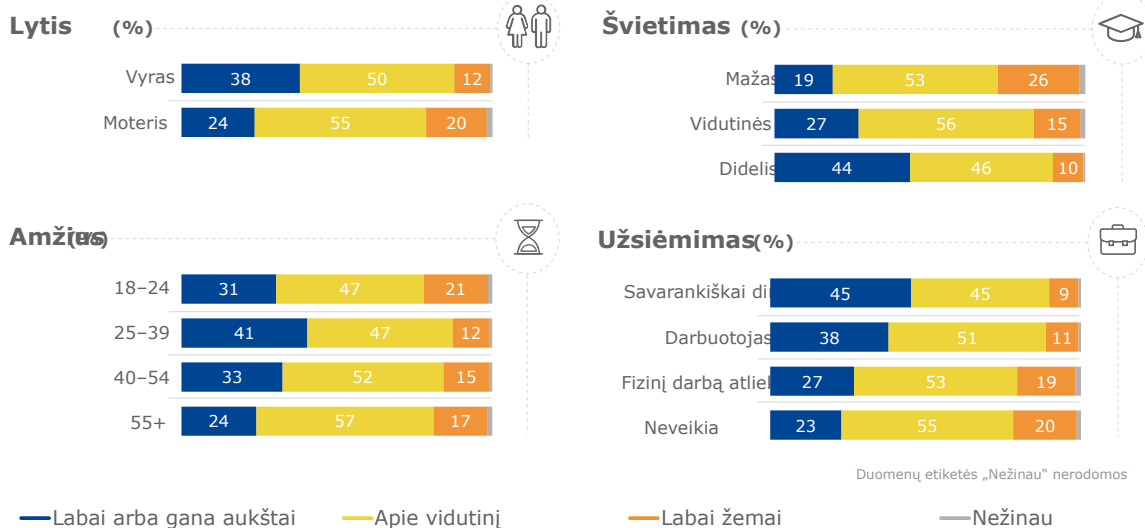
Δ vyrai (38 %, palyginti su 24 % moterų)

25–39 m. respondentai (41 proc., palyginti su 31 proc. 18–24 m., 33 proc. 40–54 m. ir 24 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų)

Δ respondentai, turintys aukštą išsilavinimo lygį (44 proc., palyginti su 27 proc. vidutinio išsilavinimo asmenų ir 19 proc. žemą išsilavinimą turinčių asmenų)

Δ savarankiškai dirbantys respondentai (45 proc.), po jų eina samdomieji darbuotojai (38 proc.), palyginti su 27 proc. fizinį darbą dirbančių asmenų ir 23 proc. nedirbančių asmenų.

1 klausimas Kaip įvertintumėte savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais suaugusiais [COUNTRY]? (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

Bazė: Visi respondentai (n=26139)

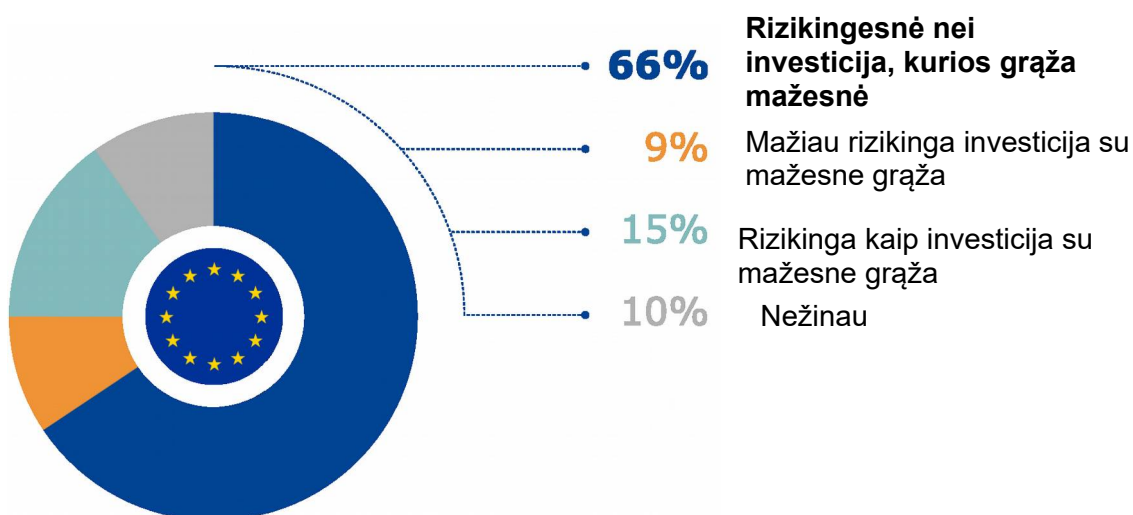
1.2. Finansinės žinios

Su penkiais finansinių žinių klausimais 66 proc. respondentų supranta, kad investicijos, kurių grąža didesnė, yra rizikingesnės, 65 proc. teisingai atsakė į klausimą apie tai, kaip veikia infliacija, 56 proc. supranta investicijų diversifikavimo vertę, 45 proc. atsakė teisingai, kai klausia apie sudėtinės palūkanas; tačiau tik 20 % supranta ryšį tarp palūkanų normų ir obligacijų kainų.

Q Atsakymai į penkis finansinių žinių klausimus (proc. ES 27)

Suprasti, kad investicija su didesne grąža yra rizikingesnė

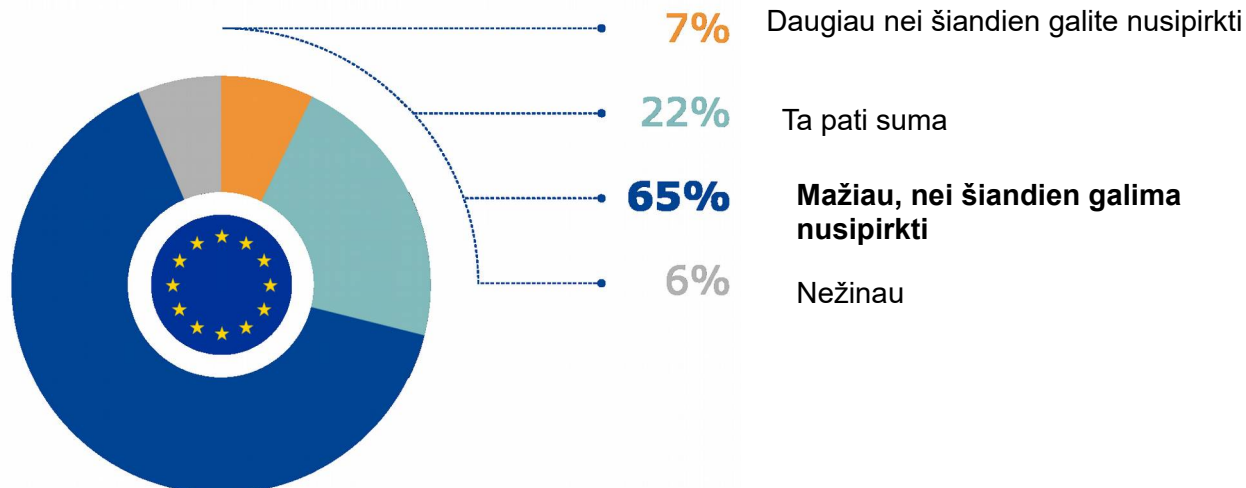
(Q5) Kuris iš šių dalykų yra teisingas? **Investicijos, kurių grąža didesnė, gali būti:**

Suprasti, kaip veikia infliacija

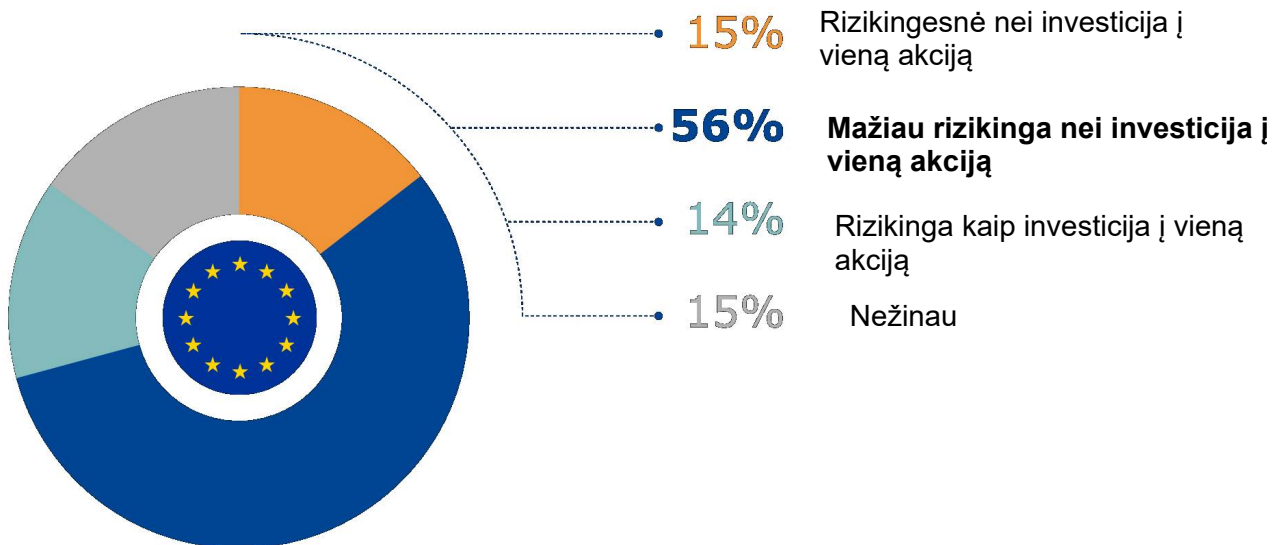
(Q3) Įsivaizduokite tokią situaciją. Jums bus suteikta [1 000 EUR] dovana per vienerius metus, o per tuos metus infliacija išliks 2 %.

Po vienerių metų su [1 000 EUR] galėsite įsigyti:

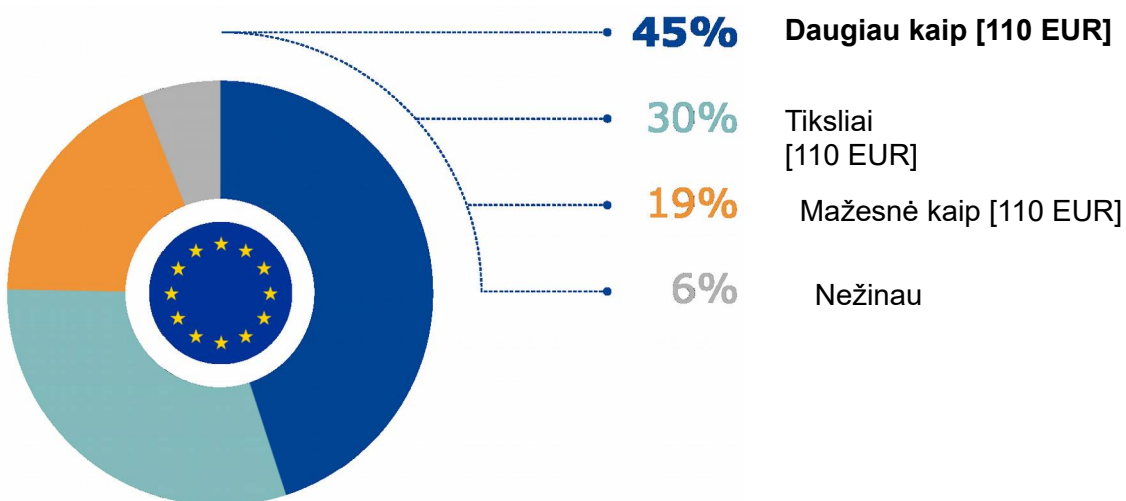
Diversifikacijos vertėsupratimas investuojant

(6 ketvirtis) Įvairias „bendrovės akcijas“ gali būti investuojama:

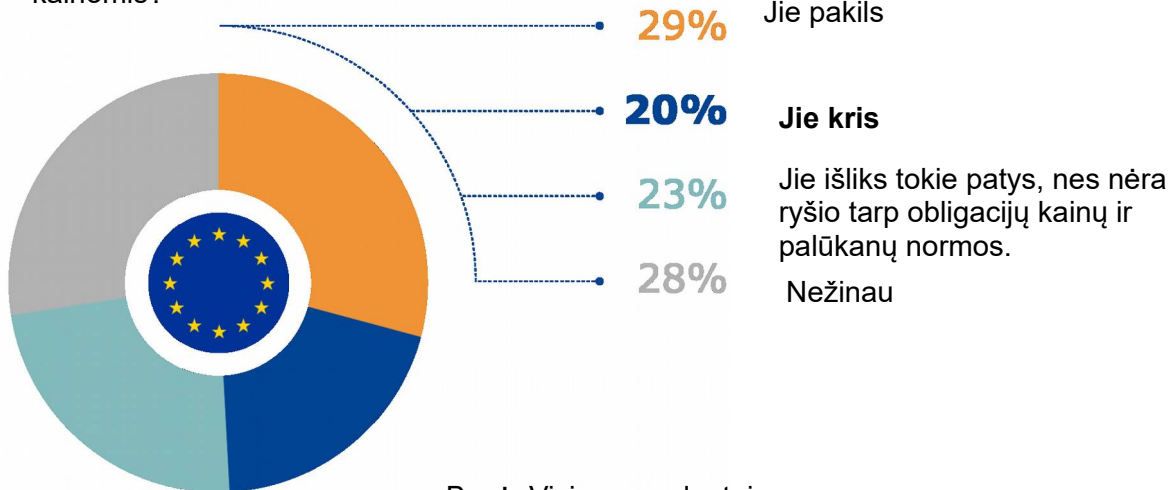
Suprasti paprastas ir sudėtingas palūkanas

(Q2) Įsivaizduokite, kad kas nors perveda [100 EUR] į taupomąją sąskaitą su garantuota 2 % palūkanų norma per metus. Jie neatlieka jokių papildomų mokėjimų į šią sąskaitą ir neišima jokių pinigų. Kiek bus sąskaitoje po penkerių metų, kai bus sumokėtos palūkanos?

Suprasti ryšį tarp palūkanų normų ir obligacijų kainų

(Q4) Jei palūkanų normos kyla, kas paprastai atsitiks su obligacijų kainomis?

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Finansinių žinių balas

Finansinių žinių balas apskaičiuojamas kaip teisingų atsakymų į penkis finansinių žinių klausimus (Q2-Q6) skaičius. Jis svyruoja nuo 0 iki 5. Ataskaitų teikimui sukurtos trys kategorijos: (1) aukštas balas (keturi ar penki teisingi atsakymai), 2) vidutinis balas (du ar trys teisingi atsakymai) ir 3) žemas balas (nėra arba vienas teisingas atsakymas).

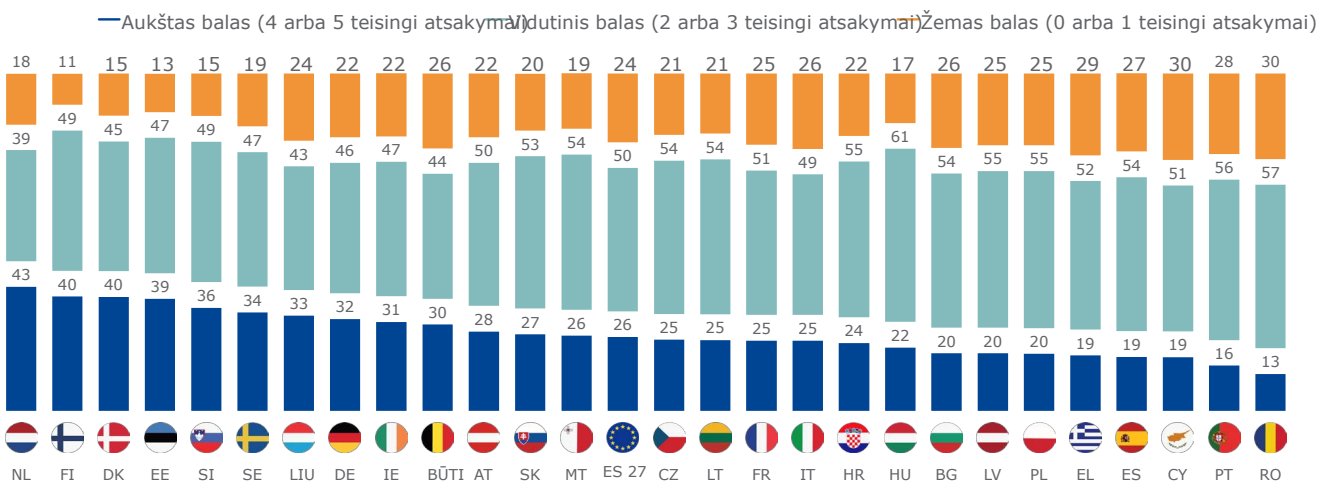
Vidutiniškai visoje ES 26 proc. respondentų turi aukštą finansinių žinių balą, 50 proc. – vidutiniškai ir 24 proc. – žemą.

Valstybių narių analizė rodo, kad maždaug keturi iš dešimties respondentų Nyderlanduose (43 proc.), Danijoje (40 proc.), Suomijoje (40 proc.) ir Estijoje (39 proc.) teisingai atsakė į keturis ar penkis žinių klausimus. Nors labai tikėtina, kad Rumunijos respondentai savo bendras žinias finansų klausimais vertins kaip aukštą, palyginti su kitais savo šalyje gyvenančiais suaugusiaisiais, iš tikrųjų jie yra vieni iš mažiausių finansinių žinių (13 proc.).

Mažas finansinių žinių balas (vienas teisingas atsakymas arba neteisingas atsakymas) svyruoja nuo 11 proc. Suomijoje, 13 proc. Estijoje ir 15 proc. Danijoje ir Slovėnijoje iki 28 proc. Portugalijoje, 29 proc. Graikijoje ir 30 proc. Kipre ir Rumunijoje.

F1 Finansinių žinių balas

Teisingų atsakymų į penkis finansinių žinių klausimus (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6) skaičius (proc. pagal šalį)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Labiau tikėtina, kad šių socialinių ir demografinių grupių finansinių žinių klausimai (keturi ar penki teisingi atsakymai) yra aukšti:

Δ vyrai (34 %, palyginti su 19 % moterų)

Δ vyresni nei 39 metų respondentai (27 proc. 40–54 m. ir 29 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų, palyginti su 22 proc. 25–39 m. ir 18–24 m. amžiaus respondentų)

Δ respondentai, turintys aukštą išsilavinimo lygį (36 proc.), ir vidutinio lygio (23 proc.) respondentai, palyginti su žemo išsilavinimo lygio respondентаis (17 proc.).

Δ darbuotojai (29 proc.) ir savarankiškai dirbantys respondentai (27 proc.), po jų – nedirbantys respondentai (25 proc.), palyginti su fiziniiais darbuotojais (17 proc.).

Kita vertus, šių socialinių ir demografinių grupių finansinių žinių klausimų balas yra mažesnis (nėra arba vienas teisingas atsakymas):

Δ moterys (31 proc., palyginti su 17 proc. vyrų)

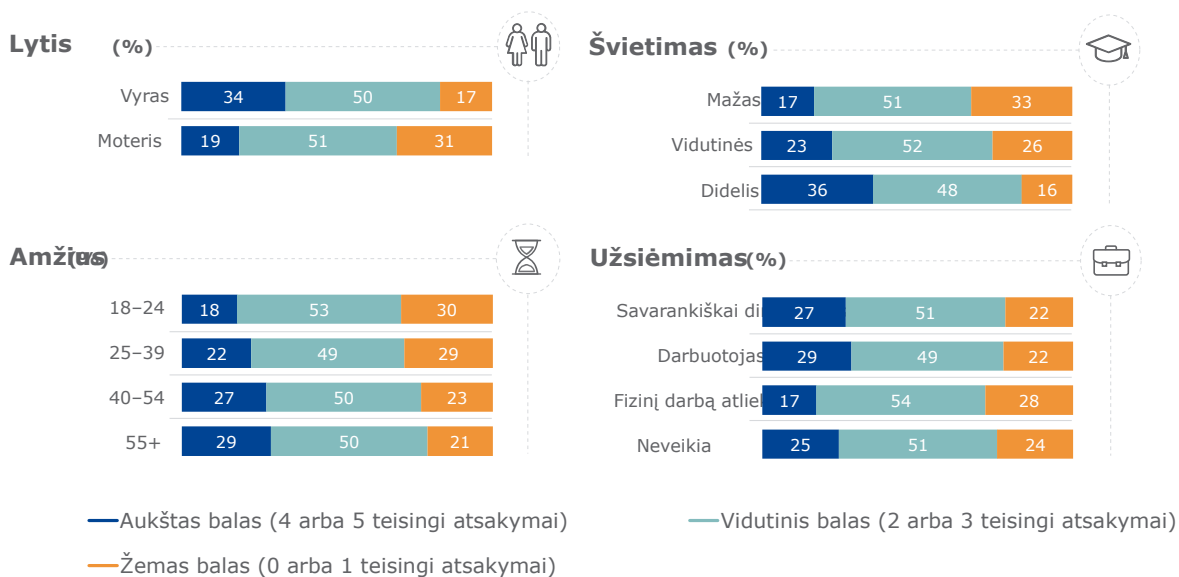
Δ jaunesniems nei 40 metų respondentams (30 proc. 18–24 m. ir 29 proc. 25–39 m. amžiaus respondentų, palyginti su 23 proc. 40–54 m. ir 21 proc. 55 m. ir vyresniais)

Δ respondentai, kurių išsilavinimo lygis žemas (33 proc.), ir vidutinio išsilavinimo (26 proc.) respondentai, palyginti su 16 proc., kurių aukštas išsilavinimo lygis

Δ fizinį darbą dirbantys darbuotojai (28 proc., palyginti su 24 proc. nedirbančių respondentų ir 22 proc. savarankiškai dirbančių asmenų ir darbuotojų).

F1 Finansinių žinių balas

Teisingų atsakymų į penkis finansinių žinių klausimus (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6) skaičius (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

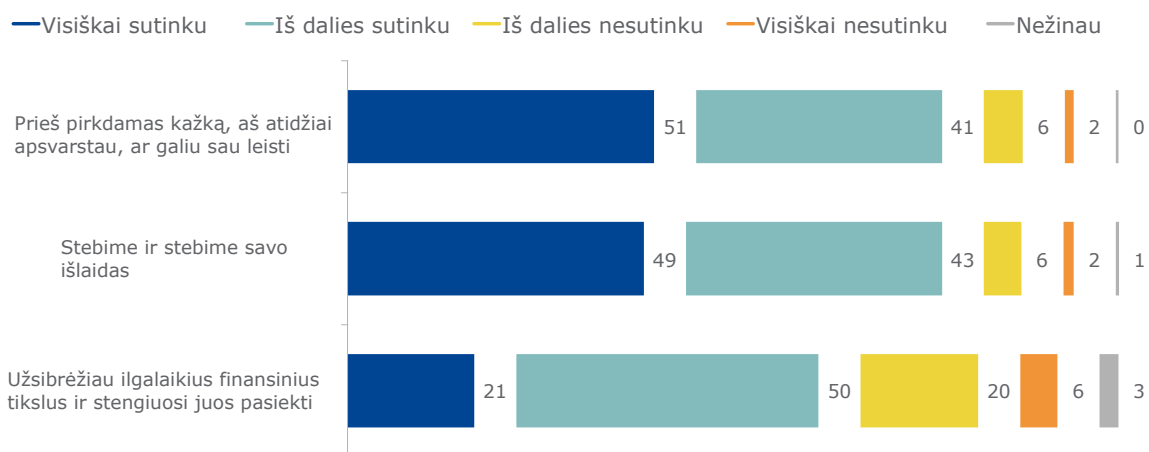
Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

1.3. Finansinis elgesys

Maždaug devyni iš dešimties respondentų visoje ES sutinka, kad prieš pirkdami kažką jie apsvarstys, ar gali tai sau leisti (51 proc. „visiškai sutinka“ ir 41 proc. „kažkiek sutinka“ su šiuo teiginiu). Panaši respondentų dalis sutinka, kad jie stebi ir stebi savo išlaidas (49 proc. „visiškai sutinka“ ir 43 proc. „iš dalies sutinka“).

Mažesnė respondentų dalis visoje ES sutinka, kad jie nustato ilgalaikius finansinius tikslus ir siekia juos pasiekti (71 proc., palyginti su 92 proc. pirmiau minėtų teiginių atveju). Be to, dėl šio teiginio mažiau nei pusė respondentų „visiškai sutinka“ (21 proc.). Maždaug ketvirtadalis respondentų nesutinka, kad jie nustato ilgalaikius finansinius tikslus ir siekia juos pasiekti (20 proc. „kažkiek nesutinka“ ir 6 proc. „visiškai nesutinka“).

Ar sutinkate ar nesutinkate su šiais teiginiais? (ES 27 PROC.)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

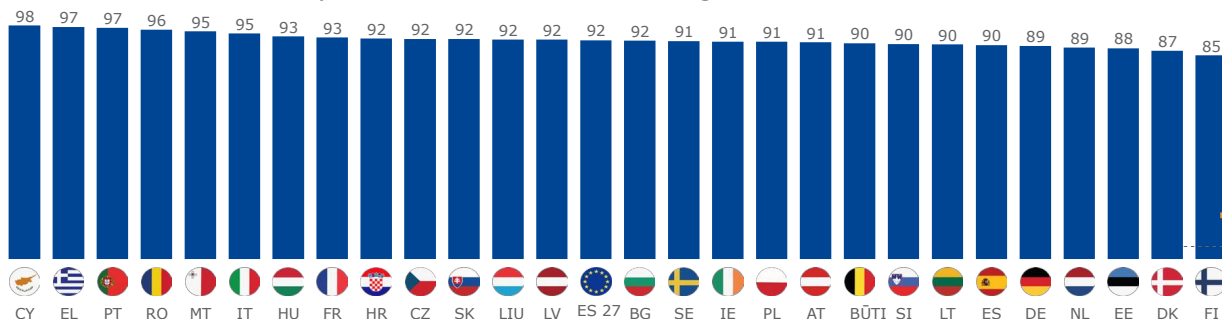
Iš valstybių narių atliktos bendro susitarimo lygioanalizės (visiškai sutartų ir „kažkiek sutariančių“) matyti, kad 85–98 proc. respondentų visose valstybėse narėse sutinka, kad prieš pirkdami kažką jie atidžiai apsvarstys, ar gali tai sau leisti. Be to, 84–95 proc. respondentų visose valstybėse narėse (išskyrus Suomiją – žr. toliau) sutinka, kad jie stebi ir stebi savo išlaidas.

Pareiškime „Nustatau ilgalaikius finansinius tikslus ir stengiuosi juos pasiekti“ valstybėse narėse sutariama labiau – nuo 59 proc. Latvijoje iki 86 proc. Rumunijoje. Daugiau nei pusėje šalių šis skaičius vis dar viršija 70 proc. ribą.

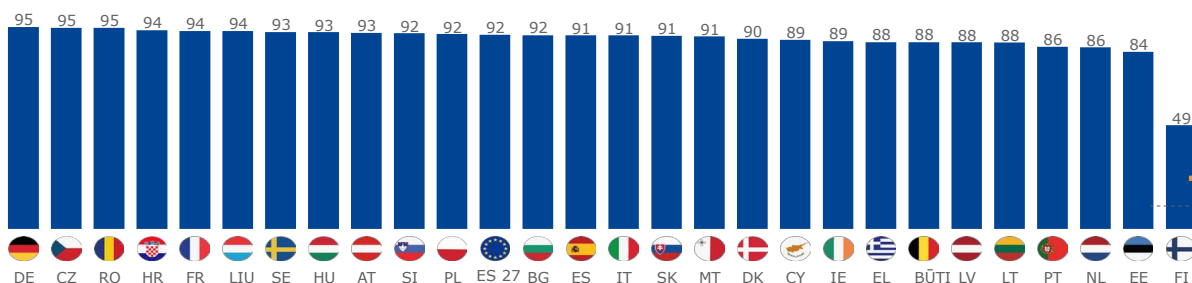
Pastaba. Suomijoje 49 proc. respondentų sutinka, kad „jie stebi ir stebi savo išlaidas“ (palyginti su 84–95 proc. kitose šalyse). Patikrinus vertimus po lauko, buvo pastebėta, kad, nors Suomijoje naudojamas vertimas yra teisingas, teksto anglų kalba semantinis diapazonas yra didesnis nei jo atitikmuo suomių kalba. Dėl to respondentai galėjo suprasti šį pareiškimą kaip „savo išlaidų apskaitą“.

Ar sutinkate ar nesutinkate su šiais teiginiais?
(Viso „Sutinku“ procentinė dalis pagal šalis)

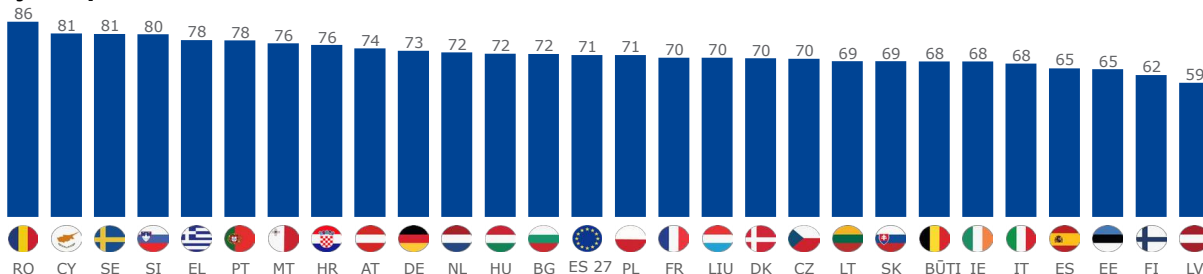
Prieš pirkdamas kažką, aš atidžiai apsvaustau, ar galiu sau leisti

Stebime ir stebime savo išlaidas

Užsibrėžiau ilgalaikius finansinius tikslus ir stengiuosi juos pasiekti

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Finansinio elgesio įvertis

Finansinio elgesio balas apskaičiuojamas kaip „finansiškai išmintingo“ elgesio, susijusio su produktų pasirinkimu, išlaidų stebėjimu ir siekiu pasiekti finansinius tikslus, skaičius.

Už kiekvieną iš trijų teiginių respondentai gauna 1 balą, jei jie „visiškai sutinka“ arba „iš dalies sutinka“; respondentai, nesutinkantys arba teigiantys, kad nežino, gauna 0 balų. Finansinės elgsenos įvertis apskaičiuojamas kaip kiekvieno iš trijų atskirų straipsnių balų suma. Jis svyruoja nuo 0 iki 3. Ataskaitų teikimui sukurtos trys kategorijos: (1) didelis balas (sutariama su visais teiginiais), 2) vidutinis balas (sutariama su dviem teiginiais) ir 3) žemas balas (sutariama su ne daugiau kaip vienu teiginiu).

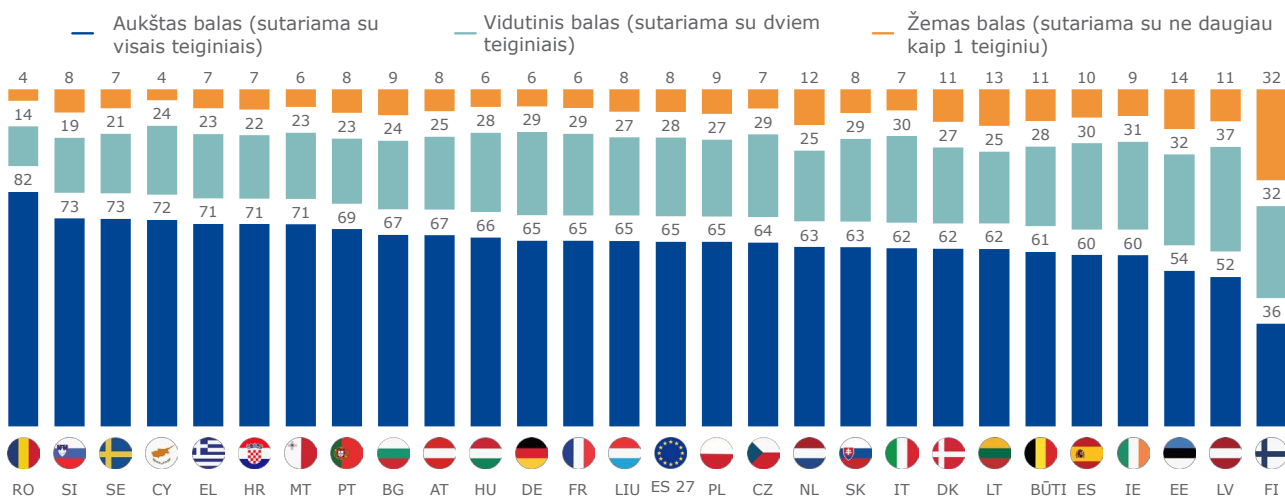
Vidutiniškai visoje ES 65 proc. respondentų finansinio elgesio balai yra aukšti, 28 proc. – vidutiniškai, o 8 proc. – žemi.

Visose valstybėse narėse, išskyrus Suomiją (žr. toliau), Latviją (52 %) ir Estiją (54 %). Kita vertus, Rumunijoje 82 proc. respondentų yra aukšti.

Daugumoje valstybių narių finansinio elgesio rodiklis yra mažesnis nei 10 proc.; šiek tiek didesnė dalis nustatyta Nyderlanduose (12 proc.), Lietuvoje (13 proc.) ir Estijoje (14 proc.). Suomija išsiskiria 32 proc. respondentų, kurių finansinio elgesio balai yra prasti. Suomijoje daugiausia respondentų priskiriami „finansiškai nesąmoningiems“ respondentams. Kaip minėta pirmiau, šioje šalyje tik 49 proc. respondentų sutinka, kad jie „stebi ir stebi savo išlaidas“ (palyginti su 84–95 proc. kitose šalyse). Tačiau net ir išbraukus šį elgesį iš bendro vertinimo, Suomija ir toliau patenka į žemiausią šalies reitingą, nes šalis taip pat žemai vertina kitus du į balus įtrauktus veiksmus.

F2 Finansinės elgsenos įvertis

Finansiškai išmintingo elgesio, susijusio su produktų pasirinkimu, išlaidų stebėjimu ir siekiu pasiekti finansinius tikslus, skaičius (7 ketvirtis) (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Didelė finansinio elgesio dalis yra didesnė šiose socialinėse ir demografinėse grupėse:

25 metų ir vyresni respondentai (65 proc. 25–39 m. arba 55 m. ir vyresnių asmenų ir 67 proc. 40–54 metų amžiaus respondentų, palyginti su 57 proc. 18–24 m. amžiaus asmenų)

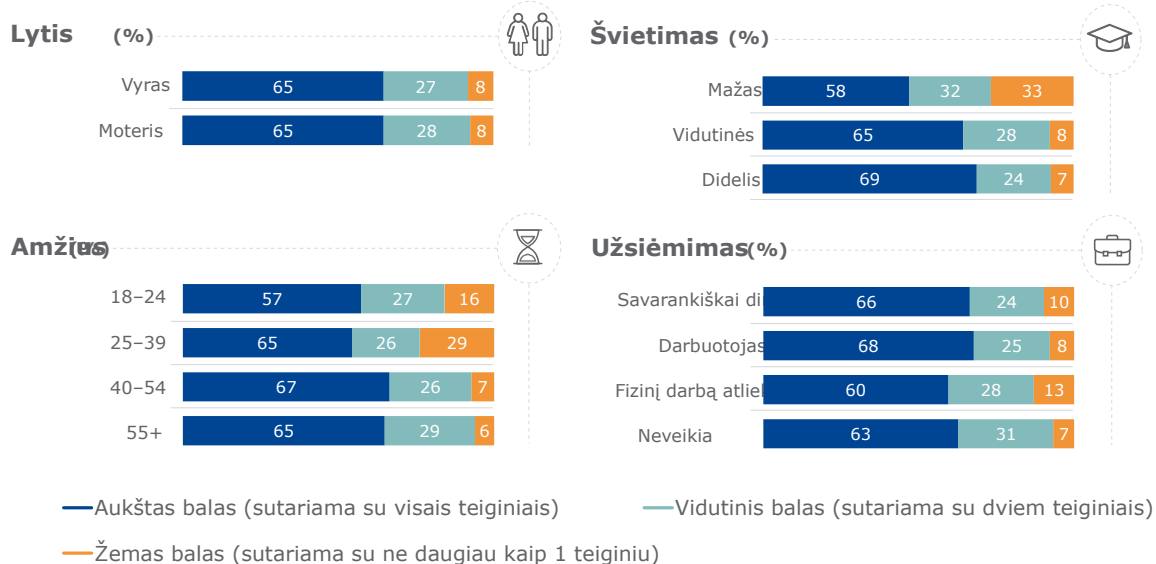
Δ respondentai, turintys aukštą išsilavinimo lygį (69 proc.), po to eina vidutinio lygio (65 proc.) išsilavinimo asmenys, palyginti su 58 proc. žemo išsilavinimo asmenų.

Δ savarankiškai dirbantys respondentai (66 proc.) ir darbuotojai (68 proc.), palyginti su 60 proc. fizinį darbą dirbančių asmenų ir 63 proc. nedirbančių asmenų.

18–24 m. amžiaus respondentų (16 proc.), fizinį darbą dirbančių asmenų (13 proc.), savarankiškai dirbančių (10 proc.) ir žemo išsilavinimo (10 proc.) respondentų finansinio elgesio rodiklis yra 10 proc. arba didesnis.

F2 Finansinės elgsenos įvertis

Finansiškai išmintingo elgesio, susijusio su produktų pasirinkimu, išlaidų stebėjimu ir siekiu pasiekti finansinius tikslus, skaičius (7 ketvirtis) (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

1.4. Bendras finansinio raštingumo balas

Bendras finansinis raštingumas apima du aspektus:

Δ finansinių žinių balas (nuo 0 iki 5)

Δ finansinio elgesio balas (nuo 0 iki 3).

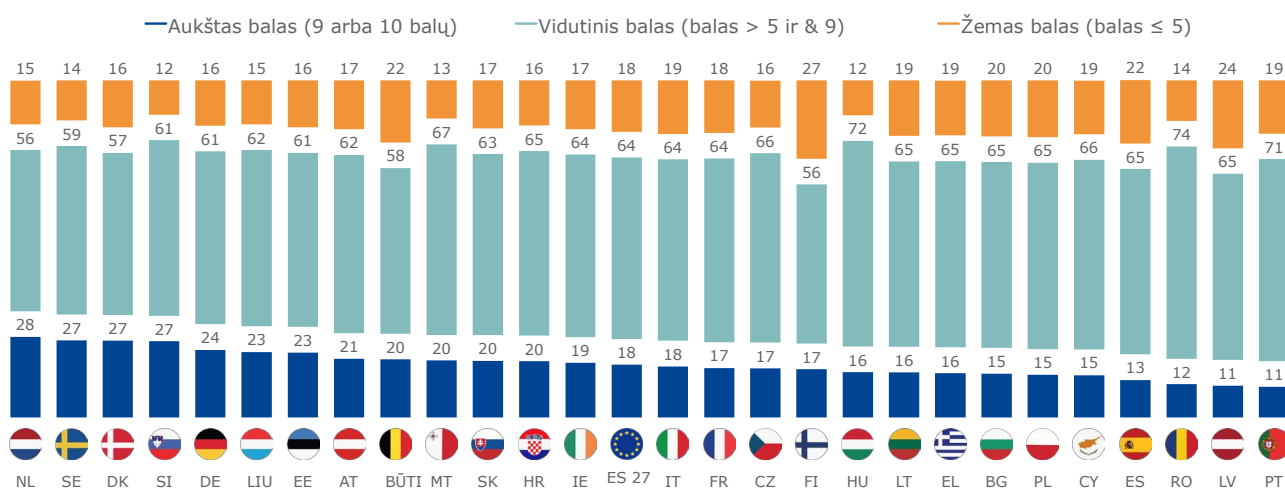
Finansinės žinios ir finansinė elgsena vienodai vertinamos pagal bendrą finansinio raštingumo balą. Kad būtų pasiektas toks pat svertinis koeficientas, finansinio elgesio balas buvo pakeistas, kad jo vertė būtų ne didesnė kaip penki. Bendras finansinio raštingumo balas gaunamas kaip dviejų (perskaičiuotų) balų suma ir svyruoja nuo 0 iki 10. Ataskaitų teikimui sukurtos trys kategorijos: (1) aukštas balas (9 arba 10 balas), 2) vidutinis balas (įvertis > 5 ir & 9) ir 3) žemas balas (balas ≤ 5).

Vidutiniškai visoje ES 18 proc. respondentų bendras finansinio raštingumo lygis yra aukštas, 64 proc. – vidutinis, o 18 proc. – žemas.

Nacionaliniu lygmeniu aukšto lygio finansinio raštingumo rodiklis svyruoja nuo 11 proc. Portugalijoje ir Latvijoje iki 27 proc. Danijoje, Slovėnijoje ir Švedijoje ir 28 proc. Nyderlanduose. Visose valstybėse narėse daugiau kaip 10 proc. respondentų yra prasti pagal bendrą finansinį raštingumą, daugiausia – Suomijoje (27 proc.), Latvijoje (24 proc.), Belgijoje (22 proc.) ir Ispanijoje (22 proc.).

F3 Bendras finansinio raštingumo balas

Finansinių žinių balo ir finansinio elgesio balų suma (kiekvienam lygiui taikomas vienodas svoris)
balas) (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Vertinant socialinio ir demografinio lygmens rezultatus ir atsižvelgiant į kitas šiame skirsnyje pateiktas išvadas, nustatyta, kad didelė bendro finansinio raštingumo balų dalis yra didesnė:

Δ vyrai (24 %, palyginti su 13 % moterų)

Δ vyresni nei 39 m. respondentai (20 proc., palyginti su 13 proc. 18–24 m. ir 16 proc. 25–39 m.)

Δ respondentai, turintys aukštą išsilavinimo lygį (26 proc., palyginti su 16 proc. vidutinio lygio respondentų ir 12 proc. žemo išsilavinimo asmenų)

Δ darbuotojai (21 proc.) ir savarankiškai dirbantys respondentai (20 proc.), po jų – nedirbantys respondentai (27 proc.), palyginti su fiziniiais darbuotojais (12 proc.).

Priešingai, socialinės ir demografinės grupės, kurių bendras finansinio raštingumo balas yra žemas, apima:

Moterys (21 proc., palyginti su 14 proc. vyrų)

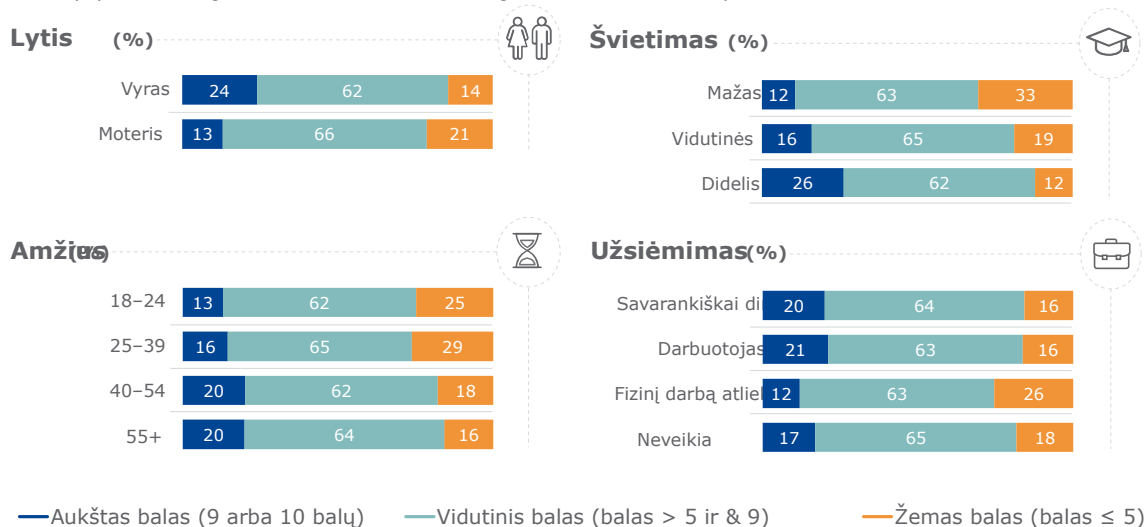
18–24 m. respondentai (25 proc. 18–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 20 proc. 25–39 m., 18 proc. 40–54 m. ir 16 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų)

Δ respondentai, kurių išsilavinimo lygis žemas (29 proc.), po jų eina vidutinio lygio išsilavinimą turintys respondentai (19 proc.), palyginti su 12 proc., kurių aukštas išsilavinimo lygis

Δ fizinį darbą dirbantys darbuotojai (26 proc., palyginti su 18 proc. nedirbančių respondentų ir 16 proc. savarankiškai dirbančių asmenų ir darbuotojų).

F3 Bendras finansinio raštingumo balas

Finansinių žinių ir finansinės elgsenos balų suma (kiekvienam balui taikoma vienoda reikšmė) (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

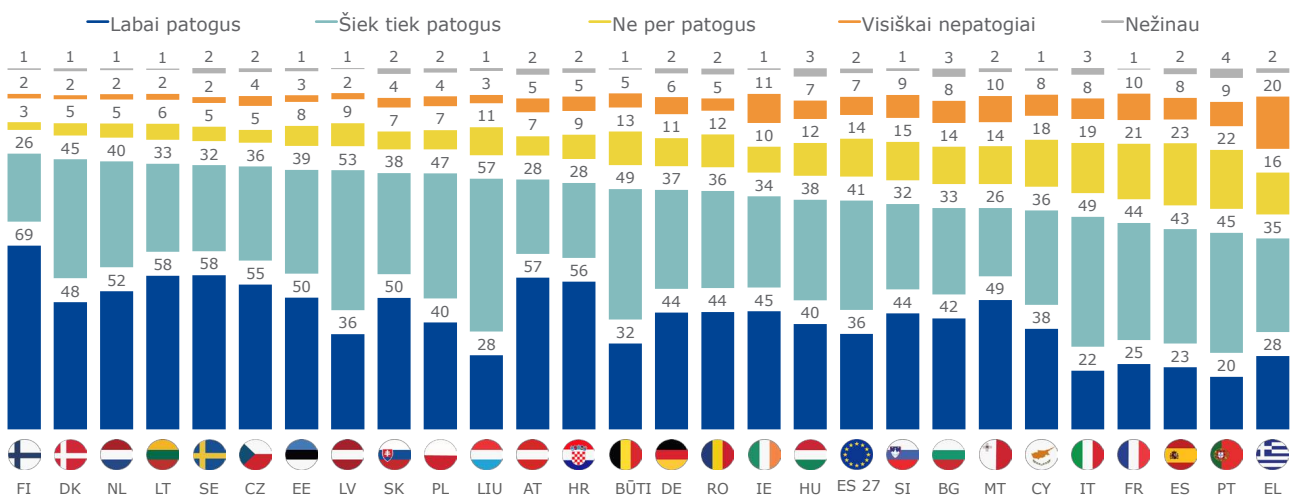
Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

2skirsnis. Skaitmeninis finansinis raštingumas

Didžioji dauguma respondentų visoje ES (77 proc.) teigia, kad jiems patogų naudoti skaitmeninius finansinius paslaugomis, pvz., internetine bankininkyste ar mokėjimais mobiliuoju telefonu; 36 proc. respondentų atsakė „labai patogiai“ ir 41 proc. – „kažką patogų“. Priešingai, 14 proc. respondentų atsakė, kad nesijaučia pernelyg patogiai naudodamiesi skaitmeniniais finansiniais paslaugomis, o 7 proc. atsakė, kad jaučiasi „visiškai nepatogiai“.

Visose valstybėse narėse daugiau kaip 60 proc. respondentų teigia, kad naudojami skaitmeniniai finansiniai paslaugomis, pavyzdžiui, internetine bankininkyste ar mobiliuoju telefonu (nuo 63 proc. Graikijoje iki 95 proc. Suomijoje). Respondentų, kurie jaučiasi labai patogūs, dalis svyruoja nuo 20 proc. Portugalijoje iki 69 proc. Suomijoje.

Q11 Kaip Jums patogų naudoti skaitmeninius finansinius paslaugomis, pvz., internetine bankininkyste ar mobiliuosiais mokėjimais? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Šios socialinės ir demografinės grupės yra labiau linkusios pranešti, kad naudojantis skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis „labai“ jaučiasi „kažkuo patogų“:

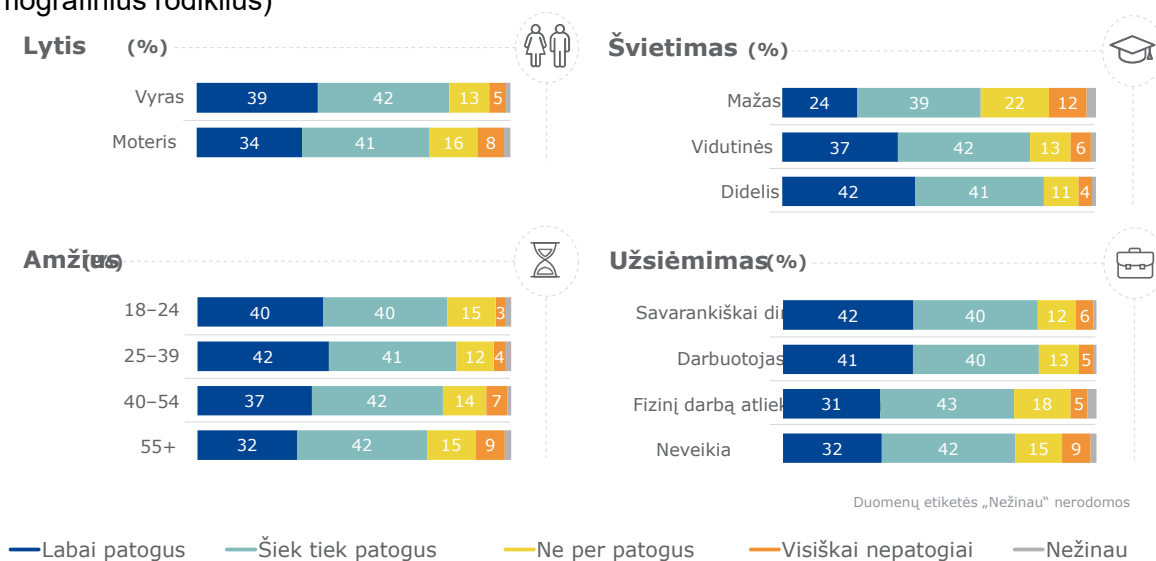
Δ vyrai (81 %, palyginti su 74 % moterų)²

Δ jaunesniems nei 55 metų respondentams (80 proc. 18–24 m., 83 proc. 25–39 m. ir 78 proc. 40–54 m. amžiaus respondentų, palyginti su 73 proc. 55 m. ir vyresniais)

Δ vidutinio (79 proc.) arba aukšto lygio (83 proc.) išsilavinimo asmenys, palyginti su 63 proc. žemo išsilavinimo asmenų

Δ savarankiškai dirbantys respondentai (83 proc.), po jų eina darbuotojai (81 proc.), palyginti su 74 proc. fizinį darbą dirbančių ir nedirbančių darbuotojų.

Q11 Kaip Jums patogus naudotis skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis, pvz., internetine bankininkyste ar mobiliaisiais mokėjimais? (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

2 Dėl apvalinimo diagramose nurodytos procentinės dalys ne visada tiksliai atitinka tekste nurodytas bendras sumas.

3skirsnis. Finansinis atsparumas ir įtrauktis

Šiame ataskaitos skirsnyje nagrinėjami trys finansinės įtraukties visoje ES aspektai:

Įvairių finansinių produktų, tokių kaip gyvybės draudimas, privačių pensijų ar pensijų produktai ir investiciniai produktai, nuosavybė (3.1 skirsnis)

■ Kiek laiko ES piliečiai galėtų toliau padengti savo pragyvenimo išlaidas, nesiskolindami pinigų ar neperkeldami namo, jei jie prarastų pagrindinį pajamų šaltinį (3.2 skirsnis)

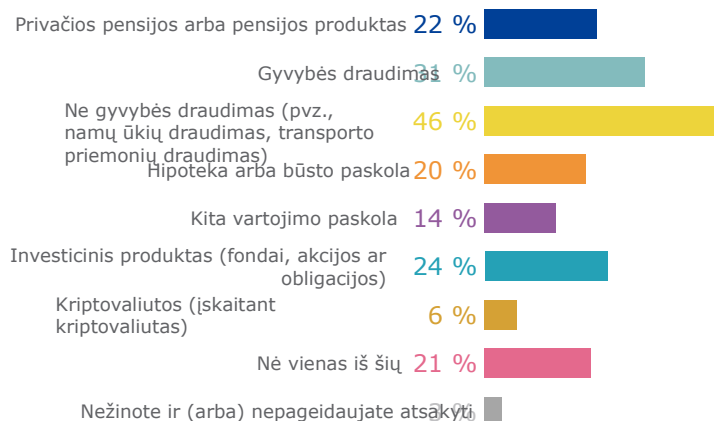
Pasitikėjimas jų išėjimo į pensiją planais ir patogus gyvenimas išeinant į pensiją (3.3 skirsnis).

3.1. Finansinių produktų nuosavybė

Respondentų buvo klausiama, kokius finansinius produktus jie šiuo metu turi (arba turėjo per pastaruosius dvejus metus) ir jiems buvo pateiktas septynių finansinių produktų, iš kurių jie galėjo pasirinkti kelis straipsnius, sąrašas.

Visoje ES 46 proc. respondentų atsakė, kad turi (arba per pastaruosius dvejus metus) ne gyvybės draudimą, pvz., namų ūkio draudimą ar transporto priemonių draudimą; 31 % teigia turintys (arba, per pastaruosius dvejus metus) gyvybės draudimą. Maždaug ketvirtadalis respondentų (24 proc.) tą patį atsako apie investicinį produktą (fondus, akcijas ar obligacijas) ir 22 proc. apie privatų pensijų ar pensijų produktą. Vienas iš penkių respondentų atsako, kad jie turi (arba, per pastaruosius dvejus metus, turėjo) būsto paskolą, o 14 proc. atsako už vartojimo paskolą. Galiausiai, 6 % atsakė, kad jie turi kriptovaliutų (arba turėjo juos per pastaruosius dvejus metus).

Q9 Kuris iš šių finansinių produktų šiuo metu turite arba turėjote per pastaruosius dvejus metus? [GALIMA PATEIKTI KELIS ATSAKYMUS] (ES 27 PROC.)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Pranešama, kad gyvybės draudimo (arba per pastaruosius dvejus metus) gyvybės draudimo dalis svyruoja nuo 16 proc. Graikijoje iki 58 proc. Lenkijoje. 30 proc. Graikijos ir Kroatijos respondentų ir 67 proc. Danijos respondentų teigia turintys (arba per pastaruosius dvejus metus) ne gyvybės draudimą (pvz., namų ūkio, transporto priemonių draudimą). Iš apklausoje išvardytų finansinių produktų ne gyvybės draudimas dažniausiai priklauso respondentams daugumoje valstybių narių.

Liuksemburge ir Nyderlanduose 42 proc. respondentų teigia turintys (arba, per pastaruosius dvejus metus) turintys būsto paskolą; Bulgarijoje, Latvijoje ir Kroatijoje ši dalis yra apie 10 %. Kitos vartojimo paskolos dažniausiai pasirenkamos Bulgarijoje (31 proc.), Suomijoje (28 proc.), o tik 1 iš 20 respondentų turi (arba per pastaruosius dvejus metus) vartojimo paskolą Maltoje (5 proc.) ir Nyderlanduose (6 proc.).

Maždaug vienas iš dviejų Danijos respondentų (52 proc.) teigia, kad turi (arba per pastaruosius dvejus metus turėjo) privačią pensiją ar pensijos produktą. Liuksemburge, Airijoje ir Čekijoje maždaug keturi iš dešimties respondentų mini privačią pensiją pagal pensijų planą, tačiau Kroatijoje ir Graikijoje ši dalis sumažėja iki 8 proc. Investicinį produktą (fondus, akcijas ar obligacijas) turinčių (arba per pastaruosius dvejus metus) turinčių investicinį produktą (lėšų, akcijų ar obligacijų) dalis svyruoja nuo žemo 9 proc. Bulgarijoje ir Latvijoje iki 46 proc. Švedijoje.

Pranešimų apie savo kriptovaliutas (arba per pastaruosius dvejus metus joms priklausiusių) dalis svyruoja nuo 4 % Prancūzijoje, Italijoje ir Ispanijoje iki 17 % Slovėnijoje.

ES lygmeniu 21 proc. respondentų atsakė, kad per pastaruosius dvejus metus neturėjo (arba neturėjo) nė vieno iš septynių apklausoje išvardytų finansinių produktų. Nacionaliniu lygmeniu šis skaičius didžiausias Graikijoje (32 proc.), Italijoje (30 proc.) ir Kipre (29 proc.), o mažiausias – Danijoje (9 proc.), Liuksemburge (11 proc.) ir Nyderlanduose (13 proc.).

Q9 Kuris iš šių finansinių produktų šiuo metu turite arba turėjote per pastaruosius dvejus metus?
[Daugelis ANSWERS ALLOWED] (proc. pagal šalis)

	Privačios pensijos arba pensijos produktas	Gyvybės draudimas	Ne gyvybės draudimas (pvz., namų ūkių draudimas, transporto priemonių draudimas)	Hipoteka arba būsto paskola	Kita vartojimo paskola	Investicinis produktas (fondai, akcijos ar obligacijos)	Kripto valiutas (įskaitant kriptovaliutas)	Nė vienas iš šių	Nežinote ir (arba) nepagei daujate atsakyti
ES 27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BŪTI	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
HR	8	26	30	11	24	15	16	28	2
IT	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LIU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
AT	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2
SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3
SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Bazė: Visi respondentai (n=26 139)

Socialiniai ir demografiniai aspektai

Vyrai dažniau nei moterys praneša, kad turi (arba per pastaruosius dvejus metus turėjo) investicinį produktą (30 proc., palyginti su 18 proc.), privačią pensiją ar pensijų produktą (25 proc., palyginti su 19 proc.) arba gyvybės draudimą (34 proc., palyginti su 29 proc.). Vyrai taip pat yra labiau linkę turėti (arba, per pastaruosius dvejus metus, turėjo) kriptovaliutas (10 % palyginti su 3 % moterų).

Kaip tikėtasi, jauniausia amžiaus grupė yra mažiau tikėtina, kad turi (arba per pastaruosius dvejus metus turėjo) daugumą apklausoje išvardytų finansinių produktų ar paslaugų, išskyrus kriptovaliutas. 40–54 metų amžiaus asmenys dažniausiai mini skirtingus finansinius produktus ir paslaugas. Pavyzdžiui, 29 proc. 40–54 m. amžiaus asmenų teigia turintys (arba per pastaruosius dvejus metus turintys) hipotekos ar būsto paskolą, palyginti su 25 proc. 25–39 m. amžiaus asmenų, 14 proc. 55 m. ir vyresnių ir 10 proc. 18–24 m. amžiaus asmenų.

(Ankstesni) skirtingų finansinių produktų ar paslaugų nuosavybės teisės taip pat yra didesnės tarp aukštesnio išsilavinimo respondentų. Pavyzdžiui, 61 proc. aukštą išsilavinimą turinčių respondentų yra apsidraudę (arba per pastaruosius dvejus metus) gyvybės draudimu, palyginti su 20 proc. žemo išsilavinimo respondentų. Panašiai 34 proc. aukšto lygio išsilavinimą turinčių respondentų turi (arba per pastaruosius dvejus metus) investicinį produktą, pavyzdžiui, fondus, akcijas ar obligacijas, palyginti su 16 proc. žemo išsilavinimo lygio respondentų.

Galiausiai, nedirbantys respondentai ir fizinį darbą dirbantys darbuotojai paprastai yra mažiau linkę turėti (arba, per pastaruosius dvejus metus, nuosavybės teise priklausiusius) daugumą apklausoje išvardytų finansinių produktų ar paslaugų nei savarankiškai dirbantys respondentai ir darbuotojai. Pavyzdžiui, 20 proc. nedirbančių respondentų ir 22 proc. fizinį darbą dirbančių asmenų turi (arba per pastaruosius dvejus metus) investicinį produktą, pavyzdžiui, fondus, akcijas ar obligacijas, palyginti su 28 proc. darbuotojų ir 29 proc. savarankiškai dirbančių respondentų.

Q9 Kuris iš šių finansinių produktų šiuo metu turite arba turėjote per pastaruosius dvejus metus?
[Daugelis ANSWERS ALLOWED] (proc. pagal socialinius ir demografinius duomenis)

	Privačios pensijos arba pensijos produktas	Gyvybės draudimas	Ne gyvybės draudimas (pvz., namų ūkių draudimas, transporto priemonių draudimas)	Hipoteka arba būsto paskola	Kita vartojimo paskola	Investicinis produktas (fondai, akcijos ar obligacijos)	Kripto valiutos (įskaitant kriptovaliutas)	Nė vienas iš šių	Nežinote ir (arba) nepageidaujate atsakyti
ES 27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
Lytis									
Vyras	25	34	47	22	14	30	10	17	3
Moteris	19	29	45	18	14	18	3	24	4
Amžius									
18–24	7	24	29	10	10	20	9	31	7
25–39	20	34	42	25	15	25	14	19	3
40–54	26	36	49	29	16	24	7	18	3
55+	24	29	50	14	13	25	2	21	3
Švietimas									
Mažas	17	20	34	15	11	16	3	30	5
Vidutinės	20	31	47	18	15	20	6	21	3
Didelis	28	38	53	27	15	34	9	14	3
Užsiėmimas									
Savarankiškai dirbantis asmuo	27	39	48	24	15	29	13	13	3
Darbuotojas	28	39	52	30	17	28	9	13	2
Fizinį darbą atliekantis darbuotojas	18	24	41	22	17	22	7	22	4
Neveikia	17	25	42	11	12	20	3	28	4

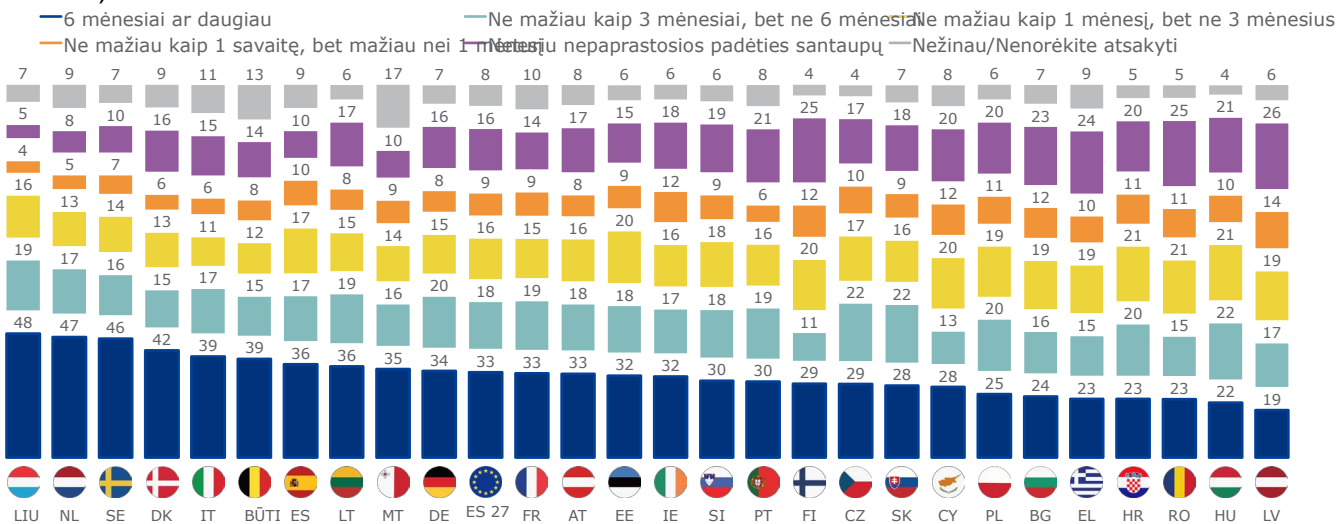
Bazė: Visi respondentai (n=26 139)

3.2. Kad galai susitiktų

Paklaustas, kiek laiko jie galėtų toliau padengti savo gyvenimo išlaidas, nesiskolindami pinigų ar persikraustydami namo, jei jie prarastų pagrindinį pajamų šaltinį, trečdalis respondentų (33 proc.) atsakytų šešis mėnesius ar ilgiau, o 18 proc. atsakytų, kad tai būtų bent trys mėnesiai (bet ne šeši mėnesiai). Šiek tiek mažiau nei vienas iš šešių respondentų (16 proc.) galėtų padengti savo gyvenimo išlaidas bent vieną mėnesį (bet ne tris mėnesius) ir 9 proc. bent vieną savaitę (bet mažiau nei vieną mėnesį). Galiausiai 16 proc. respondentų atsakė, kad jie neturi avarinių santaupų.

Šalių lygmens analizė rodo, kad beveik pusė Švedijos (46 proc.), Nyderlandų (47 proc.) ir Liuksemburgo (48 proc.) respondentų atsakė, kad, praradę pagrindinį pajamų šaltinį, jie galėtų padengti šešis mėnesius ar daugiau gyvenimo išlaidų, nesiskolindami pinigų ar persikeldami namo. Dešinėje diagramos pusėje esančiose šalyse tokį patį atsakymą pateikia pusė respondentų: 19 % Latvijoje, 22 % Vengrijoje, 23 % Rumunijoje, Kroatijoje ir Graikijoje. Šiose šalyse bent vienas iš penkių respondentų atsakė, kad jie neturi skubaus taupymo priemonių, pavyzdžiui, 26 proc. Latvijoje, 25 proc. Rumunijoje ir 24 proc. Graikijoje; tačiau šis skaičius taip pat didelis Suomijoje (25 proc.).

Q8 Jei šiandien praradote pagrindinį pajamų šaltinį, kiek laiko galėtumėte toliau padengti savo gyvenimo išlaidas, nesiskolindami jokių pinigų ar persikraustydami namo? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai (n=26 139)

Labiau tikėtina, kad šios socialinės ir demografinės grupės, praradusios pagrindinį pajamų šaltinį, galėtų padengti šešis mėnesius ar daugiau gyvenimo išlaidų, nesiskolindamos pinigų ar persikeldamos namo:

Δ vyrai (37 %, palyginti su 30 % moterų)

55 m. ir vyresniems respondentams (40 proc.); vėliau šis skaičius palaipsniui mažėja pagal amžiaus grupes (nuo 34 proc. 40–54 m. amžiaus asmenims iki 17 proc. 18–24 m. amžiaus asmenims).

Asmenys, turintys aukštą išsilavinimo lygį (43 proc., palyginti su 28 proc. žemą išsilavinimą turinčių asmenų ir 29 proc. vidutinio lygio asmenų)

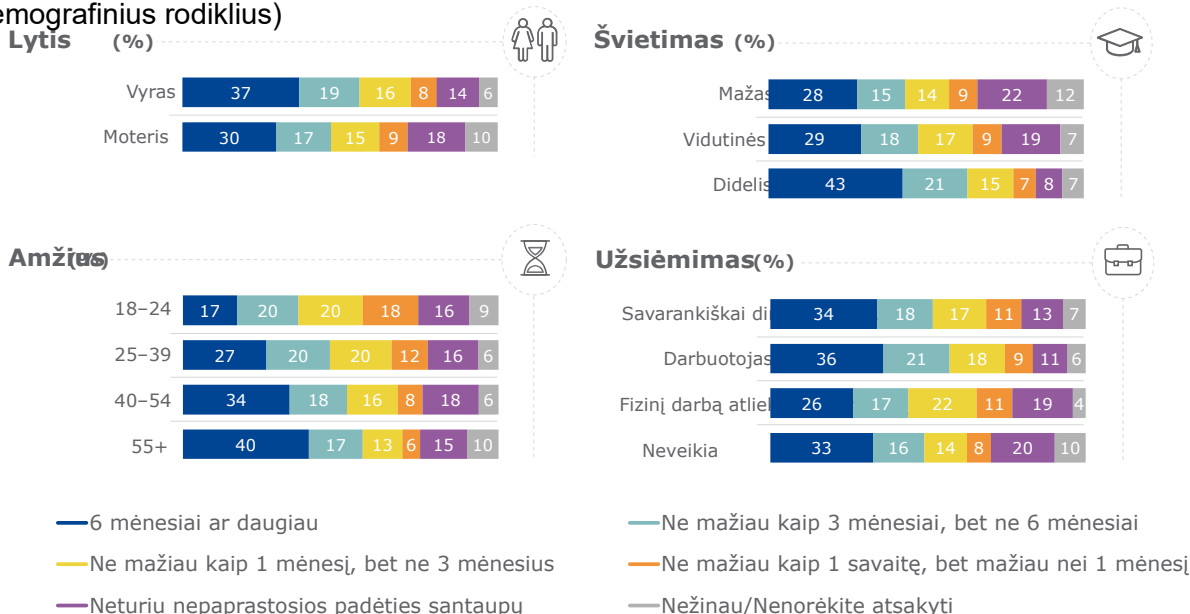
Darbuotojai (36 proc.), savarankiškai dirbantys asmenys (34 proc.) ir nedirbantys asmenys (33 proc.), palyginti su fiziniiais darbuotojais (26 proc.).

Priešingai, labiau tikėtina, kad nepaprastosios padėties santaupos nebus tokios:

Δ respondentai, kurių išsilavinimo lygis žemas (22 proc.), po jų eina vidutinio išsilavinimo neturintys respondentai (19 proc.), palyginti su aukšto išsilavinimo lygio (8 proc.) respondентаis.

Δ fizinių darbų dirbantys darbuotojai (19 proc.) ir nedirbantys (20 proc.), palyginti su savarankiškai dirbančiais respondентаis (13 proc.) ir darbuotojais (11 proc.).

Q8 Jei šiandien praradote pagrindinį pajamų šaltinį, kiek laiko galėtumėte toliau padengti savo pragyvenimo išlaidas, be jokių pinigų ar persikraustymo? (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

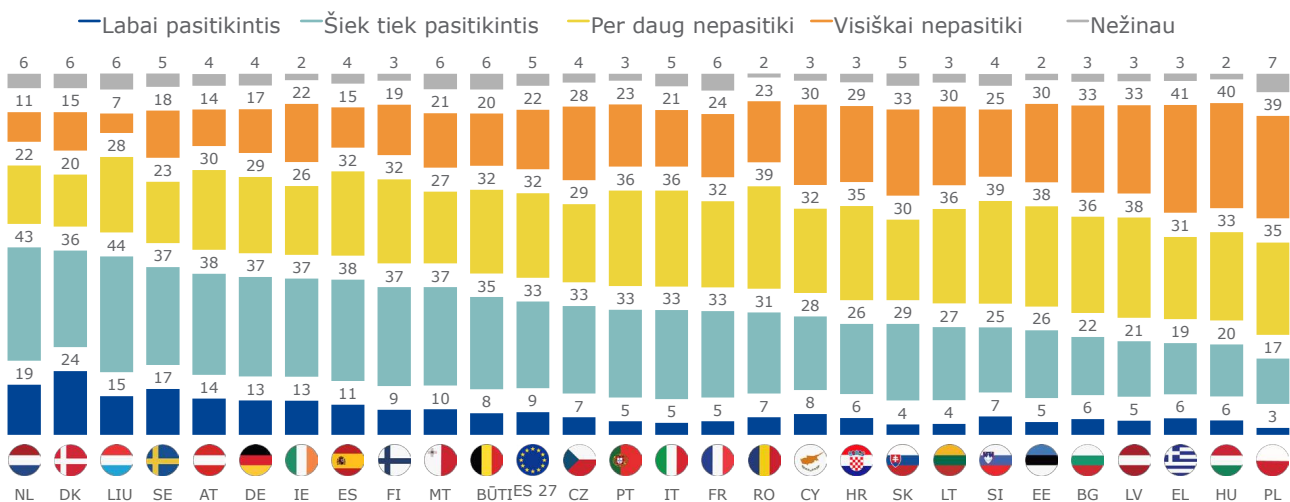
Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

3.3. Pensijų planai

Maždaug keturi iš dešimties respondentų visoje ES jaučiasi „labai tikri“ (9 proc.) arba „iš dalies įsitikinę“ (33 proc.), kad turės pakankamai pinigų, kad galėtų patogiai gyventi visą savo išėjimo į pensiją laikotarpį. Tačiau dauguma jaučia nepasitikėjimą: 32 proc. respondentų atsakė, kad „neper daug įsitikinę“, kad turės pakankamai pinigų, kad galėtų patogiai gyventi visą savo išėjimo į pensiją laikotarpį, o 22 proc. jaučiasi visiškai nepasitikintys.

Valstybių narių pasitikėjimas pensijų planais labai skiriasi. Jausmas „labai“ arba „iš dalies pasitikintis“ svyruoja nuo žemo 20 proc. Lenkijoje iki 62 proc. Nyderlanduose. Tačiau daugumoje valstybių narių „labai pasitikinčių“ respondentų dalis tebėra mažesnė nei 10 proc. Be to, maždaug pusėje valstybių narių ketvirtadalis ar daugiau respondentų teigia, kad jaučiasi „visiškai nejaukiai“, kad jie turės pakankamai pinigų, kad galėtų patogiai gyventi visą savo išėjimo į pensiją laikotarpį; šis skaičius apskritai didžiausias Graikijoje (41 proc.), Vengrijoje (40 proc.) ir Lenkijoje (39 proc.).

Q10 Apskritai, kiek esate įsitikinę, kad turėsite pakankamai pinigų, kad galėtumėte patogiai gyventi per savo išėjimo į pensiją metus? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Labiau tikėtina, kad šios socialinės ir demografinės grupės jaučiasi „labai“ „iš dalies įsitikinusios“, kad turės pakankamai pinigų, kad galėtų patogiai gyventi visą savo išėjimo į pensiją laikotarpį:

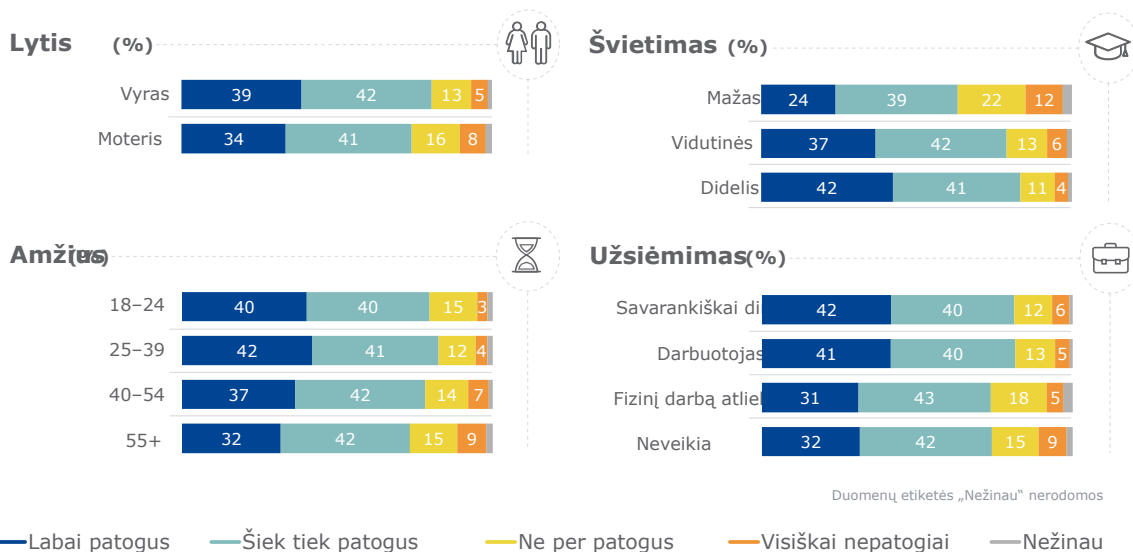
Δ vyrai (81 %, palyginti su 74 % moterų)³

Δ jaunesniems nei 55 metų respondentams (80 proc. 18–24 m., 83 proc. 25–39 m. ir 78 proc. 40–54 m. amžiaus respondentų, palyginti su 73 proc. 55 m. ir vyresniais)

Δ vidutinio (79 proc.) arba aukšto lygio (83 proc.) išsilavinimo asmenys, palyginti su 63 proc. žemo išsilavinimo asmenų

Δ savarankiškai dirbantys respondentai (81 proc.) ir darbuotojai (82 proc.), palyginti su 74 proc. fizinį darbą dirbančių ir nedirbančių darbuotojų.

Q10 Apskritai, kiek esate įsitikinę, kad turėsite pakankamai pinigų, kad galėtumėte patogiai gyventi per savo išėjimo į pensiją metus? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

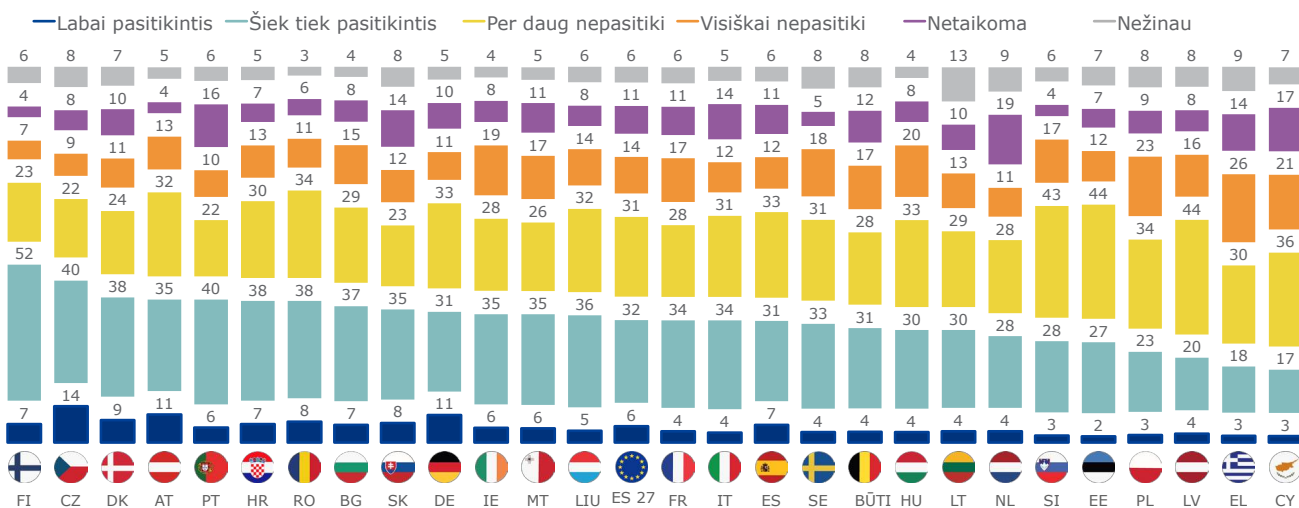
3 Dėl apvalinimo diagramose nurodytos procentinės dalys ne visada tiksliai atitinka tekste nurodytas bendras sumas.

4skirsnis. Konsultacijos dėl investicijų, gautos iš banko, draudiko ar finansų konsultanto

Mažiau nei keturi iš dešimties respondentų visoje ES jaučiasi „labai įsitikinę“ (6 proc.) arba „iš dalies įsitikinę“ (32 proc.), kad konsultacijos dėl investicijų, kurias jie gauna iš savo banko, draudiko ar finansų konsultanto, visų pirma atitinka jų interesus. Vis dėlto daugiau žmonių teigia, kad nepasitiki savimi (31 proc. „neper daug nepasitiki“, o 14 proc. – visiškai nepasitikėdami). Vienas iš dešimties respondentų mano, kad šis klausimas nesusijęs su jų asmenine padėtimi, o 6 proc. – „nežino“.

Nacionaliniu lygmeniu nuo maždaug vieno iš penkių respondentų iš Kipro (19 proc.) ir Graikijos (20 proc.) iki šešių iš dešimties Suomijos respondentų (60 proc.) yra „labai“ arba „iš dalies pasitiki“, kad konsultacijos dėl investicijų visų pirma atitinka jų interesus.⁴ Kita vertus, Suomijoje (30 proc.), Čekijoje (31 proc.) ir Portugalijoje (32 proc.) iki šešių iš dešimties Latvijos ir Slovėnijos respondentų (po 60 proc.) yra mažiau nei trečdalis nepasitikėjimo savimi ar nepasitikėjimo juo nesitikinčių respondentų.

Q12 Kaip esate įsitikinęs, kad konsultacijos dėl investicijų, kurias gaunate iš savo banko/draudiko/finansinio patarėjo, pirmiausia atitinka jūsų interesus? (proc. pagal šalis)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

4 Dėl apvalinimo diagramose nurodytos procentinės dalys ne visada tiksliai atitinka tekste nurodytas bendras sumas.

Šios socialinės ir demografinės grupės yra labiau linkusios pranešti, kad „labai“ yra „kažkas“ įsitikinęs, kad konsultacijos dėl investicijų, kurias jie gauna iš savo banko, draudiko ar finansų konsultanto, visų pirma atitinka jų interesus:

Δ vyrai (42 %, palyginti su 36 % moterų)

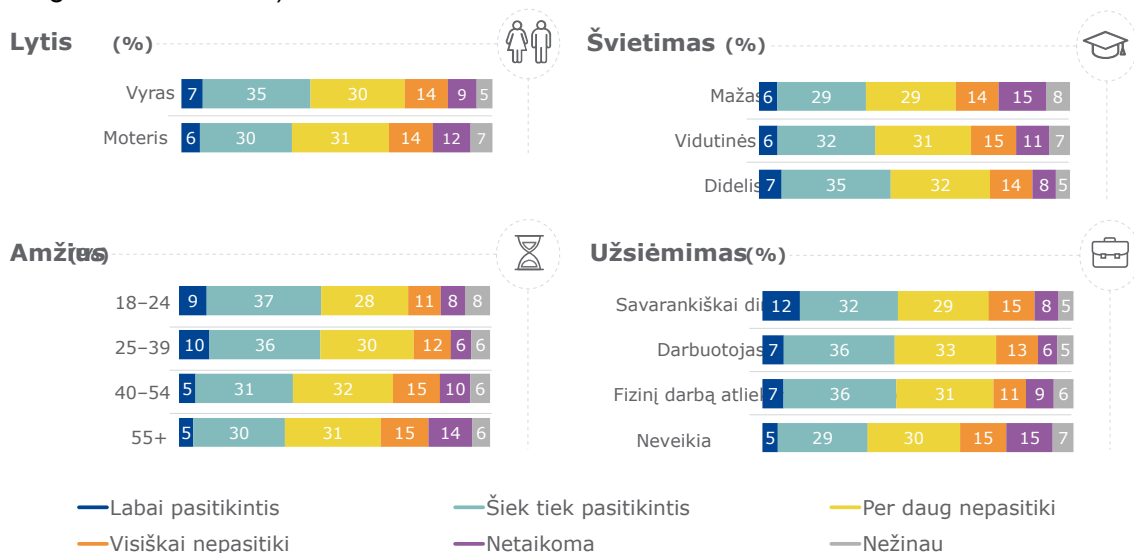
Δ jaunesniems nei 40 metų respondentams (46 proc. 18–24 m. arba 25–39 m. amžiaus asmenų, palyginti su 37 proc. 40–54 m. ir 34 proc. 55 m. ir vyresniais)

*Aukštą išsilavinimą turintys asmenys (42 proc., palyginti su 37 proc. vidutinio išsilavinimo respondentų ir 34 proc. žemą išsilavinimą turinčių respondentų)

Dirbantys respondentai (44 proc. savarankiškai dirbančių asmenų ir 43 proc. dirbančiųjų ir fizinį darbą dirbančių asmenų, palyginti su 34 proc. nedirbančių asmenų).

55 metų ir vyresnių asmenų atsakymų „netaikoma“ dalis yra didesnė už vidurkį (15 proc., palyginti su vidutiniškai 11 proc.), žemo išsilavinimo (15 proc.) ir nedirbančiųjų (15 proc.).

Q12 Kaip esate įsitikinęs, kad konsultacijos dėl investicijų, kurias gaunate iš savo banko/draudiko/finansinio patarėjo, pirmiausia atitinka jūsų interesus? (proc. pagal socialinius ir demografinius rodiklius)

Bazė: Visi respondentai
(n=26 139)

Techninės specifikacijos

Nuo 2023 m. kovo 29 d. iki balandžio 5 d. „Ipsos European Public Affairs“ Europos Komisijos Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinio direktorato prašymu atliko greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 525. Tai bendra visuomenės apklausa, kurią koordinuoja Komunikacijos generalinio direktorato Žiniasklaidos stebėsenos ir „Eurobarometro“ skyrius. Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525 apima ES piliečių, vienos iš 27 ES valstybių narių gyventojų ir 18 metų ir vyresnių gyventojų duomenis.

Visi pokalbiai buvo atliekami per kompiuterizuotą internetinę apklausą (CAWI), naudojant „Ipsos“ internetinius skydus ir jų partnerių tinklą. Respondentai buvo atrinkti iš interneto prieigos grupių, iš anksto įdarbintų asmenų grupių, kurios sutiko dalyvauti moksliniuose tyrimuose. Imties kvota buvo nustatyta pagal amžių (18–24 m., 25–34 m., 35–44 m., 45–54 m., 55–64 m. ir vyresnius nei 65 m.), lytį, išsilavinimo lygį ir geografinį regioną (NUTS1, NUTS 2 arba NUTS 3, priklausomai nuo šalies dydžio ir NUTS regionų skaičiaus).

	Pokalbių skaičius	Darbo vietoje datos	Gyventojų skaičius 18+ (absolūtus skaičius)	18+ gyventojų skaičius (ES 27 gyventojų procentinė dalis)
ES 27	26139	29.3.2023–5.4.2023	365822635	100,00%
BŪTI	1015	29.3.2023–3.4.2023	9289646	2,54 %
BG	1010	29.3.2023–4.4.2023	5650134	1,54 %
CZ	1013	29.3.2023–3.4.2023	8513726	2,33 %
DK	1024	29.3.2023–4.4.2023	4721691	1,29 %
DE	1006	29.3.2023–4.4.2023	69373865	18,96 %
EE	1029	29.3.2023–4.4.2023	1072458	0,29 %
IE	1013	29.3.2023–5.4.2023	3864876	1,06 %
EL	1065	29.3.2023–4.4.2023	8711062	2,38 %
ES	1017	29.3.2023–3.4.2023	39294807	10,74 %
FR	1065	29.3.2023–31.3.2023	53438508	14,61 %
HR	1031	29.3.2023–5.4.2023	3195690	0,87 %
IT	1024	29.3.2023–31.3.2023	49811219	13,62 %
CY	535	29.3.2023–4.4.2023	731677	0,20 %
LV	1018	29.3.2023–4.4.2023	1518893	0,42 %
LT	1024	29.3.2023–4.4.2023	2310067	0,63 %
LIU	513	29.3.2023–5.4.2023	522754	0,14 %
HU	1016	29.3.2023–4.4.2023	7981992	2,18 %
MT	532	29.3.2023–4.4.2023	438294	0,12 %
NL	1005	29.3.2023–4.4.2023	14289828	3,91 %
AT	1011	29.3.2023–4.4.2023	7427239	2,03 %
PL	1003	29.3.2023–5.4.2023	30743972	8,40 %
PT	1016	29.3.2023–4.4.2023	8715904	2,38 %
RO	1063	29.3.2023–5.4.2023	15304495	4,18 %
SI	1011	29.3.2023–5.4.2023	1730790	0,47 %
SK	1017	29.3.2023–5.4.2023	4402238	1,20 %
FI	1021	29.3.2023–4.4.2023	4512724	1,23 %
SE	1042	29.3.2023–5.4.2023	8254086	2,26 %

Klausimynas

KLAUSKITE VISŲ

1 klausimas Kaip įvertintumėte savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais suaugusiaisiais [COUNTRY]?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Labai didelis 1

Gana aukštas 2

Apie vidutinį 3

Gana žemas 4

Labai mažas 5

Nežinau 998

KLAUSKITE VISŲ

Įvadas Kitas skyrius yra labiau panašus į viktoriną. Klausimai nėra skirti jus sugauti, todėl, jei manote, kad turite teisingą atsakymą, tikriausiai tai padarysite. Jei atsakymo nežinote, tiesiog pažymėkite langelį „Nežinau“.

KLAUSKITE VISŲ

2 klausimas Įsivaizduokite, kad kas nors išleidžia 100 eurų į taupomąją sąskaitą su garantuota 2 % palūkanų norma per metus. Jie neatlieka jokių papildomų mokėjimų į šią sąskaitą ir neišima jokių pinigų. Kiek bus sąskaitoje po penkerių metų, kai bus sumokėtos palūkanos?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Daugiau kaip 110 EUR 1

Tiksliai 110 EUR 2

Mažesnė kaip 110 EUR 3

Nežinau 4

KLAUSKITE VISŲ

Q3 Dabar įsivaizduokite tokią situaciją. Per vienerius metus jums bus suteikta 1000 eurų dovana, o per tuos metus infliacija išliks 2 %. Po vienerių metų, su 1000 eurų, galėsite įsigyti:

[VIENAS ATSAKYMAS]

Daugiau, nei šiandien galima nusipirkti 1

Ta pati suma 2

Mažiau, nei šiandien galima nusipirkti 3

Nežinau 4

KLAUSKITE VISŲ

Q4 Jei palūkanų normos kils, kas paprastai atsitiks su obligacijų kainomis?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Jie pakils 1

Jie kris 2

Jie išliks tokie patys, nes nėra ryšio tarp obligacijų kainų ir palūkanų normos 3

Nežinau 4

KLAUSKITE VISŲ

Q5 Kuris iš šių dalykų yra teisingas? Investicijos, kurių grąža didesnė, gali būti:

[VIENAS ATSAKYMAS]

Rizikingesnė nei investicija, kurios grąža mažesnė 1

Mažiau rizikinga nei investicija, kurios grąža mažesnė 2

Rizikinga kaip investicija su mažesne grąža 3

Nežinau 4

KLAUSKITE VISŲ

Tikėtina, kad investicijos į įvairias „bendrovės akcijas“ bus:

[VIENAS ATSAKYMAS]

Rizikingesnė nei investicija į vieną akciją 1

Mažiau rizikinga nei investicija į vieną akciją 2

Rizikinga kaip investicija į vieną akciją 3

Nežinau 4

KLAUSKITE VISŲ

Ar sutinkate ar nesutinkate su šiais teiginiais?

[VIENAS ATSAKYMAS VIENOJE EILUTĖJE] [ANTRAEILIS 1–3]

Q7_1 Prieš pirkdamas kažką, aš atidžiai apsvairstau, ar galiu sau leisti

Q7_2 Aš stebiu ir stebiu savo išlaidas

Q7_3 Nustatau ilgalaikius finansinius tikslus ir stengiuosi juos pasiekti

[ATSAKYMŲ SKALĖ]

Visiškai sutinku 1

Iš dalies sutinku 2

Iš dalies nesutinku 3

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Visiškai nesutinku 4

Nežinau 998

KLAUSKITE VISŲ

Q8 Jei šiandien praradote pagrindinį pajamų šaltinį, kiek laiko galėtumėte toliau padengti savo gyvenimo išlaidas, nesiskolindami jokių pinigų ar persikraustydami namo?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Neturiu nepaprastosios padėties santaupų 1

Ne mažiau kaip 1 savaitę, bet mažiau nei 1 mėnesį 2

Ne mažiau kaip 1 mėnesį, bet ne 3 mėnesius 3

Ne mažiau kaip 3 mėnesiai, bet ne 6 mėnesiai 4

6 mėnesiai ar daugiau 5

Nežinau/Nenorėkite atsakyti 998

KLAUSKITE VISŲ

Q9 Kuris iš šių finansinių produktų šiuo metu turite arba turėjote per pastaruosius dvejus metus?

[GALIMA PATEIKTI KELIS ATSAKYMUS]

Privačios pensijos arba pensijos produktas 1

Gyvybės draudimas 2

Ne gyvybės draudimas (pvz., namų ūkių draudimas, transporto priemonių draudimas) 3

Hipoteka arba būsto paskola 4

Kita vartojimo paskola 5

Investicinis produktas (fondai, akcijos ar obligacijos) 6

Kripto valiutos (įskaitant kripto valiutas) 7

Nė vienas iš šių 8

Nežinote ir (arba) nepageidaujate atsakyti 998

KLAUSKITE VISŲ

Q10 Apskritai, kiek esate įsitikinę, kad turėsite pakankamai pinigų, kad galėtumėte patogiai gyventi per savo išėjimo į pensiją metus?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Labai pasitikintis 1

Šiek tiek pasitikintis 2

Per daug nepasitiki 3

Visiškai nepasitiki 4

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėsena

Nežinau 998

KLAUSKITE VISŲ

Q11 Kaip patogų naudoti skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis, pvz., internetine bankininkyste ar mobiliaisiais mokėjimais [INFO BUTTON: Skaitmeninės finansinės paslaugos – finansinės paslaugos, kurios siūlomos arba palengvinamos naudojant technologijas ir (arba) skaitmeninius sprendimus, pavyzdžiui, mobiliosios ir (arba) internetinės bankininkystės taikomosios programos, biudžeto sudarymo skaitmeninės priemonės arba momentinių mokėjimų paslaugos]?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Labai patogus 1

Šiek tiek patogus 2

Ne per patogus 3

Visiškai nepatogiai 4

Nežinau 998

KLAUSKITE VISŲ

Q12 Kaip esate įsitikinęs, kad konsultacijos dėl investicijų, kurias gaunate iš savo banko/draudiko/finansinio patarėjo, pirmiausia atitinka jūsų interesus?

[VIENAS ATSAKYMAS]

Labai pasitikintis 1

Šiek tiek pasitikintis 2

Per daug nepasitiki 3

Visiškai nepasitiki 4

Netaikoma 997

Nežinau

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525
Finansinio raštingumo lygio ES stebėsena

Duomenų priedas

1 klausimas Kaip įvertintumėte savo bendras žinias finansiniais klausimais, palyginti su kitais suaugusiaisiais [COUNTRY]?

	Labai didelis	Gana aukštas	Apie vidutinį	Gana žemas	Labai mažas	Nežinau
ES 27	5	25	52	12	4	1
BŪTI	3	26	51	14	4	2
BG	5	25	62	5	2	1
CZ	3	28	58	8	2	1
DK	6	25	57	9	3	2
DE	6	21	56	13	4	1
EE	5	26	53	12	2	2
IE	6	24	58	9	3	1
EL	5	24	52	12	6	1
ES	6	24	53	11	5	0
FR	8	34	42	10	3	3
HR	5	24	62	6	2	1
IT	3	15	54	19	8	1
CY	3	26	54	11	4	1
LV	2	22	57	14	3	1
LT	4	29	53	11	2	1
LIU	6	30	52	10	2	1
HU	2	19	65	10	4	0
MT	4	17	63	9	4	3
NL	5	29	56	8	2	1
AT	4	15	58	15	6	4
PL	6	34	46	10	2	2
PT	3	13	67	11	5	2
RO	8	43	41	6	1	0
SI	4	21	62	11	2	1
SK	4	25	60	8	2	1
FI	6	33	49	11	1	1
SE	4	25	56	12	3	0

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

2 klausimas Įsivaizduokite, kad kas nors perveda [100 EUR] į taupomąją sąskaitą su garantuota 2 % palūkanų norma per metus. Jie neatlieka jokių papildomų mokėjimų į šią sąskaitą ir neišima jokių pinigų. Kiek bus sąskaitoje po penkerių metų, kai bus sumokėtos palūkanos?

	Daugiau kaip [110 EUR]	Tiksliai [110 EUR]	Mažesnė kaip [110 EUR]	Negalima know
ES 27	45	30	19	6
BŪTI	44	27	22	6
BG	40	32	21	8
CZ	40	31	24	5
DK	50	23	20	7
DE	56	29	11	4
EE	49	34	12	5
IE	47	32	18	3
EL	44	31	17	8
ES	37	37	17	9
FR	47	28	20	5
HR	41	40	15	5
IT	39	32	24	5
CY	46	32	17	5
LV	40	38	17	6
LT	38	41	15	6
LIU	56	29	11	4
HU	44	29	23	5
MT	43	38	15	5
NL	59	24	15	3
AT	44	31	20	5
PL	36	27	25	12
PT	35	39	19	7
RO	38	32	23	7
SI	44	29	19	8
SK	40	36	20	5
FI	50	28	17	4
SE	57	21	19	4

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėsena ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q3 Dabar įsivaizduokite tokią situaciją. Jums bus suteikta [1 000 EUR] dovana per vienerius metus, o per tuos metus infliacija išliks 2 %. Po vienerių metų su [1 000 EUR] galėsite įsigyti:

	Daugiau, nei šiandien galima nusipirkti	Ta pati suma	Mažiau, nei šiandien galima nusipirkti	Nežinau
ES 27	7	22	65	6
BŪTI	7	19	68	7
BG	4	27	64	5
CZ	9	19	65	6
DK	11	12	69	9
DE	7	19	68	6
EE	6	7	84	4
IE	11	23	61	5
EL	6	32	55	8
ES	8	24	61	7
FR	8	24	61	7
HR	6	18	71	4
IT	7	28	59	7
CY	7	37	48	8
LV	11	15	69	5
LT	7	7	79	7
LIU	7	18	72	4
HU	5	16	75	4
MT	4	25	64	7
NL	6	15	75	4
AT	7	15	73	5
PL	6	18	68	8
PT	9	32	55	5
RO	9	26	58	7
SI	4	14	78	5
SK	4	19	72	5
FI	4	6	84	6
SE	10	15	67	9

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėsena ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q4 Jei palūkanų normos kils, kas paprastai atsitiks su obligacijų kainomis?

	Jie pakils	Jie kris	Jie išliks tokie patys, nes nėra ryšio tarp obligacijų kainų ir palūkanų normos.	Nežinau
ES 27	29	20	23	28
BŪTI	26	16	27	31
BG	32	20	23	26
CZ	28	21	31	21
DK	22	37	19	22
DE	21	21	21	37
EE	29	22	21	28
IE	25	24	26	24
EL	27	22	21	31
ES	38	18	19	26
FR	29	13	29	29
HR	25	22	32	21
IT	29	26	21	24
CY	19	21	23	37
LV	25	14	30	31
LT	22	18	29	31
LIU	33	13	28	26
HU	31	22	28	20
MT	20	24	33	24
NL	24	25	23	29
AT	22	21	28	29
PL	37	22	19	23
PT	48	12	22	18
RO	41	14	32	13
SI	28	26	23	24
SK	22	27	30	22
FI	32	15	21	32
SE	18	22	25	35

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Q5 Kuris iš šių dalykų yra teisingas? Investicijos, kurių grąža didesnė, gali būti:

	Rizikingesnė nei investicija, kurios grąža mažesnė	Mažiau rizikinga nei investicija, kurios grąža mažesnė	Rizikinga kaip investicija su mažesne grąža	Nežinau
ES 27	66	9	15	10
BŪTI	65	8	13	14
BG	60	11	21	8
CZ	74	6	13	7
DK	76	7	8	10
DE	60	12	16	13
EE	71	7	15	8
IE	75	7	14	5
EL	69	10	12	9
ES	69	14	10	8
FR	68	9	13	10
HR	61	8	22	9
IT	68	9	17	6
CY	69	8	12	11
LV	61	7	23	9
LT	58	7	20	15
LIU	66	6	14	14
HU	74	7	14	5
MT	74	5	11	11
NL	67	7	16	10
AT	60	9	17	14
PL	57	9	17	17
PT	75	5	15	5
RO	58	7	30	5
SI	73	7	13	7
SK	72	6	18	4
FI	79	8	7	7
SE	76	6	8	10

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Tikėtina, kad investicijos į įvairias „bendrovės akcijas“ bus:

	Rizikingesnė nei investicija į vieną akciją	Mažiau rizikinga nei investicija į vieną akciją	Rizikinga kaip investicija į vieną akciją	Nežinau
ES 27	15	56	14	15
BŪTI	9	63	11	17
BG	14	51	18	18
CZ	12	59	13	17
DK	11	68	10	11
DE	11	64	10	16
EE	8	74	12	6
IE	13	60	17	10
EL	19	41	15	25
ES	23	51	12	15
FR	13	53	17	17
HR	17	53	20	10
IT	15	55	13	18
CY	21	43	14	22
LV	8	56	24	12
LT	8	63	18	11
LIU	6	64	16	15
HU	23	44	18	15
MT	12	58	14	17
NL	6	73	7	14
AT	10	63	16	11
PL	16	54	17	13
PT	24	49	18	9
RO	20	45	24	12
SI	14	68	9	9
SK	16	52	22	10
FI	7	77	9	8
SE	12	60	11	18

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q7_1 Ar sutinkate su šiais teiginiais?

Prieš pirkdamas kažką, aš atidžiai apsvaustau, ar galiu sau leisti

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku	Nežinau
ES 27	51	41	6	2	0
BŪTI	46	44	7	2	1
BG	54	37	5	4	0
CZ	48	45	6	1	0
DK	46	42	10	3	0
DE	50	39	8	2	1
EE	36	53	10	2	0
IE	58	34	6	3	0
EL	81	17	2	0	0
ES	51	39	8	1	1
FR	50	42	6	1	0
HR	55	37	7	1	0
IT	54	41	5	1	0
CY	79	19	2	0	0
LV	46	46	6	2	1
LT	45	45	9	1	1
LIU	49	43	7	1	1
HU	49	45	5	1	0
MT	73	23	3	1	0
NL	48	41	7	4	0
AT	50	40	7	2	0
PL	42	50	7	1	1
PT	45	52	2	0	1
RO	65	32	2	1	0
SI	56	35	8	1	1
SK	42	50	6	1	1
FI	38	48	11	4	0
SE	52	40	7	2	0

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q7_2 Kiek sutinkate ar nesutinkate su šiais teiginiais?

Stebime ir stebime savo išlaidas

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku	Nežinau
ES 27	49	43	6	2	1
BŪTI	43	45	8	3	1
BG	65	27	5	4	0
CZ	54	41	4	1	1
DK	55	35	7	3	0
DE	57	38	4	1	1
EE	31	52	12	5	0
IE	42	47	8	3	1
EL	50	38	7	3	2
ES	48	43	7	1	0
FR	46	47	5	1	0
HR	60	34	5	1	0
IT	47	44	7	1	0
CY	50	40	7	3	1
LV	38	50	8	3	1
LT	38	50	9	2	1
LIU	50	44	5	1	0
HU	49	44	6	1	0
MT	49	42	7	2	0
NL	49	37	10	4	1
AT	56	37	5	1	1
PL	42	50	6	2	1
PT	31	55	11	2	0
RO	57	38	3	2	0
SI	61	32	6	1	1
SK	43	49	7	2	0
FI	16	33	26	24	1
SE	58	36	5	1	1

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Q7_3 Ar sutinkate su šiais teiginiais?

Užsibrėžiau ilgalaikius finansinius tikslus ir stengiuosi juos pasiekti

	Visiškai sutinku	Iš dalies sutinku	Iš dalies nesutinku	Visiškai nesutinku	Nežinau
ES 27	21	50	20	6	3
BŪTI	18	50	20	8	4
BG	26	46	17	10	2
CZ	18	52	24	4	2
DK	18	52	18	9	4
DE	26	47	18	6	2
EE	12	53	24	6	5
IE	19	49	20	10	2
EL	26	52	12	6	5
ES	21	45	27	5	2
FR	18	52	19	7	4
HR	24	52	15	9	1
IT	16	51	23	6	4
CY	38	43	14	3	3
LV	13	46	25	8	8
LT	16	52	24	5	3
LIU	20	50	22	7	1
HU	20	51	19	7	2
MT	29	47	15	5	4
NL	25	47	16	8	3
AT	27	47	20	5	1
PL	16	55	18	6	5
PT	19	58	17	2	4
RO	30	56	9	3	2
SI	34	47	13	5	1
SK	16	53	22	8	2
FI	13	50	25	12	1
SE	30	51	13	4	2

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q8 Jei šiandien praradote pagrindinį pajamų šaltinį, kiek laiko galėtumėte toliau padengti savo gyvenimo išlaidas, nesiskolindami jokių pinigų ar persikraustydami namo?

	Neturiu nepaprastosi os padėties santaujų	Ne mažiau kaip 1 savaitę, bet mažiau nei 1 mėnesį	Ne mažiau kaip 1 mėnesį, bet ne 3 mėnesius	Ne mažiau kaip 3 mėnesiai, bet ne 6 mėnesiai	6 mėnesiai ar daugiau	Nežinau/ Nenorėkite atsakyti
ES 27	16	9	16	18	33	8
BŪTI	14	8	12	15	39	13
BG	23	12	19	16	24	7
CZ	17	10	17	22	29	4
DK	16	6	13	15	42	9
DE	16	8	15	20	34	7
EE	15	9	20	18	32	6
IE	18	12	16	17	32	6
EL	24	10	19	15	23	9
ES	10	10	17	17	36	9
FR	14	9	15	19	33	10
HR	20	11	21	20	23	5
IT	15	6	11	17	39	11
CY	20	12	20	13	28	8
LV	26	14	19	17	19	6
LT	17	8	15	19	36	6
LIU	5	4	16	19	48	7
HU	21	10	21	22	22	4
MT	10	9	14	16	35	17
NL	8	5	13	17	47	9
AT	17	8	16	18	33	8
PL	20	11	19	20	25	6
PT	21	6	16	19	30	8
RO	25	11	21	15	23	5
SI	19	9	18	18	30	6
SK	18	9	16	22	28	7
FI	25	12	20	11	29	4
SE	10	7	14	16	46	7

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q9 Kuris iš šių finansinių produktų šiuo metu turite arba turėjote per pastaruosius dvejus metus?
[KELETAS ATSAKYMŲ]

	Privačios pensijos arba pensijos produktas	Gyvybės draudimas	Ne gyvybės draudimas (pvz., namų ūkių draudimas, transporto priemonių draudimas)	Hipoteka arba būsto paskola	Kita vartojimo paskola	Investicinis produktas (fondai, akcijos ar obligacijos)	Kripto valiutos (įskaitant kriptovaliutas)	Nė vienas iš šių	Nežino (arba) nepagaidauja te atsakyt
ES 27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BŪTI	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
HR	8	26	30	11	24	15	16	28	2
IT	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LIU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
AT	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2
SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3
SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525
Finansinio raštingumo lygio ES stebésena

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebésena ES
Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q10 Apskritai, kiek esate įsitikinę, kad turėsite pakankamai pinigų, kad galėtumėte patogiai gyventi per savo išėjimo į pensiją metus?

	Labai pasitikintis	Šiek tiek pasitikintis	Per daug nepasitiki	Visiškai nepasitiki	Nežinau
ES 27	9	33	32	22	5
BŪTI	8	35	32	20	6
BG	6	22	36	33	3
CZ	7	33	29	28	4
DK	24	36	20	15	6
DE	13	37	29	17	4
EE	5	26	38	30	2
IE	13	37	26	22	2
EL	6	19	31	41	3
ES	11	38	32	15	4
FR	5	33	32	24	6
HR	6	26	35	29	3
IT	5	33	36	21	5
CY	8	28	32	30	3
LV	5	21	38	33	3
LT	4	27	36	30	3
LIU	15	44	28	7	6
HU	6	20	33	40	2
MT	10	37	27	21	6
NL	19	43	22	11	6
AT	14	38	30	14	4
PL	3	17	35	39	7
PT	5	33	36	23	3
RO	7	31	39	23	2
SI	7	25	39	25	4
SK	4	29	30	33	5
FI	9	37	32	19	3
SE	17	37	23	18	5

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q11 Kaip Jums patogus naudotis skaitmeninėmis finansinėmis paslaugomis, pvz., internetine bankininkyste ar mobiliaisiais mokėjimais?

	Labai patogus	Šiek tiek patogus	Ne per patogus	Visiškai nepatogai	Nežinau
ES 27	36	41	14	7	2
BŪTI	32	49	13	5	1
BG	42	33	14	8	3
CZ	55	36	5	4	2
DK	48	45	5	2	1
DE	44	37	11	6	2
EE	50	39	8	3	1
IE	45	34	10	11	1
EL	28	35	16	20	2
ES	23	43	23	8	2
FR	25	44	21	10	1
HR	56	28	9	5	2
IT	22	49	19	8	3
CY	38	36	18	8	1
LV	36	53	9	2	1
LT	58	33	6	2	1
LIU	28	57	11	3	1
HU	40	38	12	7	3
MT	49	26	14	10	2
NL	52	40	5	2	1
AT	57	28	7	5	2
PL	40	47	7	4	2
PT	20	45	22	9	4
RO	44	36	12	5	2
SI	44	32	15	9	1
SK	50	38	7	4	2
FI	69	26	3	2	1
SE	58	32	5	2	2

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Q12 Kaip esate įsitikinęs, kad konsultacijos dėl investicijų, kurias gaunate iš savo banko/draudiko/finansinio patarėjo, pirmiausia atitinka jūsų interesus?

	Labai pasitikintis	Šiek tiek pasitikintis	Per daug nepasitikinti	Visiškai nepasitikinti	Netaikoma	Nežinau
ES 27	6	32	31	14	11	6
BŪTI	4	31	28	17	12	8
BG	7	37	29	15	8	4
CZ	14	40	22	9	8	8
DK	9	38	24	11	10	7
DE	11	31	33	11	10	5
EE	2	27	44	12	7	7
IE	6	35	28	19	8	4
EL	3	18	30	26	14	9
ES	7	31	33	12	11	6
FR	4	34	28	17	11	6
HR	7	38	30	13	7	5
IT	4	34	31	12	14	5
CY	3	17	36	21	17	7
LV	4	20	44	16	8	8
LT	4	30	29	13	10	13
LIU	5	36	32	14	8	6
HU	4	30	33	20	8	4
MT	6	35	26	17	11	5
NL	4	28	28	11	19	9
AT	11	35	32	13	4	5
PL	3	23	34	23	9	8
PT	6	40	22	10	16	6
RO	8	38	34	11	6	3
SI	3	28	43	17	4	6
SK	8	35	23	12	14	8
FI	7	52	23	7	4	6
SE	4	33	31	18	5	8

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Finansinių žinių balas – Teisingų atsakymų į penkis finansinių žinių klausimus (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6) skaičius

	Žemas balas (0 arba 1 teisingi atsakymai)	Vidutinis balas (2 arba 3 teisingi atsakymai)	Aukštas balas (4 arba 5 teisingi atsakymai)
ES 27	24	50	26
BŪTI	26	44	30
BG	26	54	20
CZ	21	54	25
DK	15	45	40
DE	22	46	32
EE	13	47	39
IE	22	47	31
EL	29	52	19
ES	27	54	19
FR	25	51	25
HR	22	55	24
IT	26	49	25
CY	30	51	19
LV	25	55	20
LT	21	54	25
LIU	24	43	33
HU	17	61	22
MT	19	54	26
NL	18	39	43
AT	22	50	28
PL	25	55	20
PT	28	56	16
RO	30	57	13
SI	15	49	36
SK	20	53	27
FI	11	49	40
SE	19	47	34

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Finansinio elgesio balas – „finansišškai išmintingo“ elgesio, susijusio su produktų pasirinkimu, išlaidų stebėjimu ir siekiu pasiekti finansinius tikslus, skaičius (7 ketvirtis)

	Žemas balas (sutariama su ne daugiau kaip 1 teiginiu)	Vidutinis balas (sutariama su 2 teiginiais)	Aukštas balas (sutariama su visais teiginiais)
ES 27	8	28	65
BŪTI	11	28	61
BG	9	24	67
CZ	7	29	64
DK	11	27	62
DE	6	29	65
EE	14	32	54
IE	9	31	60
EL	7	23	71
ES	10	30	60
FR	7	29	65
HR	7	22	71
IT	7	30	62
CY	4	24	72
LV	11	37	52
LT	13	25	62
LIU	8	27	65
HU	6	28	66
MT	6	23	71
NL	12	25	63
AT	8	26	67
PL	9	27	65
PT	8	23	69
RO	4	14	82
SI	8	19	73
SK	8	29	63
FI	32	32	36
SE	7	21	73

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Bendras finansinio raštingumo balas – finansinių žinių ir finansinio elgesio balų suma
(kiekvienam balui taikomas vienodas svoris)

	Žemas balas (balas ≤5)	Vidutinis balas (balas > 5 ir < 9)	Aukštas balas (9 arba 10 balų)
ES 27	18	64	18
BŪTI	22	58	20
BG	20	65	15
CZ	16	66	17
DK	16	57	27
DE	16	61	24
EE	16	61	23
IE	17	64	19
EL	19	65	16
ES	22	65	13
FR	18	64	17
HR	16	65	20
IT	19	64	18
CY	19	66	15
LV	24	65	11
LT	19	65	16
LIU	15	62	23
HU	12	72	16
MT	13	67	20
NL	15	56	28
AT	17	62	21
PL	20	65	15
PT	19	71	11
RO	14	74	12
SI	12	61	27
SK	17	63	20
FI	27	56	17
SE	14	59	27

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525. Finansinio raštingumo lygio stebėseną ES

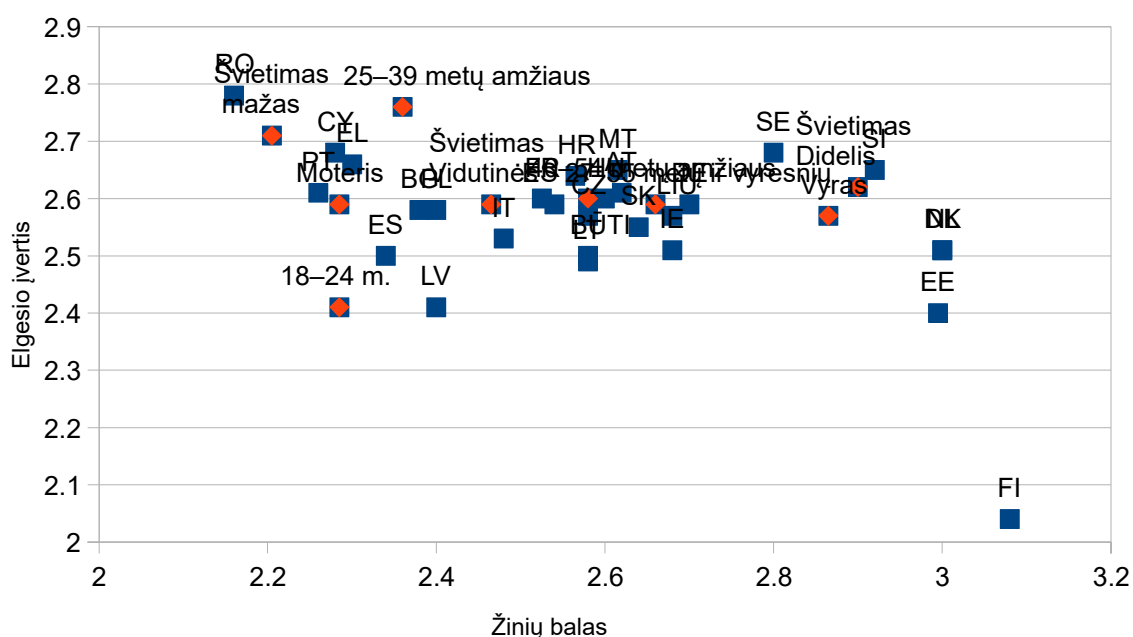
Darbas vietoje: 29/3–5/4/2023/(%) Pagrindas: N=26 139 – Visi respondentai

Komentarai

(Pierre Dieumegard)

Keista koreliacija tarp dviejų žinių ir elgesio balų

Už žinių ir elgesio balus, galima įdėti pastabą į kiekvieną grupę. Šis reitingas yra grupės rezultatų vidurkis.

Nėra statistinės koreliacijos tarp finansinių žinių balo ir finansinio elgesio balo, o jei koreliacija yra neigiama ($R^2 = 0,2$, taigi koreliacijos koeficientas yra $-0,45$). Tai reikštų, kad kuo daugiau grupė turi gerų finansinių žinių, tuo mažiau apdairi ji turi. Tai keista, ir galima manyti, kad užduodami klausimai nėra labiausiai svarbūs siekiant suprasti asmenų finansinius įgūdžius. Abiejų lyčių elgesio balai yra vienodi, o vyrų lytis turi geresnį žinių balą.

Kai kurie klausimai tikriausiai buvo supainioti daugeliui žmonių.

Pavyzdžiui, Q2 klausime turėjo būti patikrinta, kaip suprantamos sudėtinės palūkanos, t. y. kad kiekvienais metais gautos palūkanos pridedamos prie kapitalo apskaičiuojant kitų metų palūkanas. Klausimas buvo: „Kiek bus sąskaitoje po penkerių metų, kai bus sumokėtos palūkanos?“. Šiuo klausimu delspinigiai mokami baismės pabaigoje, po to, kai nurodomas penkerių metų terminas.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 525

Finansinio raštingumo lygio ES stebėseną

Suprantama, kad respondentai neįsivaizduoja, kad šis mokėjimas yra metinis. Be to, atsižvelgiant į sudėtingas palūkanas, galutinė suma yra 1 104 EUR vietoj 1 100 EUR: skirtumas yra minimalus.

Panašiai kalbant apie klausimą Q4, kuriame nagrinėjamas obligacijų kainų ir infliacijos ryšys, obligacijų neturinčiam asmeniui buvo sunku atsakyti, ir taip yra labai didelės europiečių dalies atveju.

Skirtumai nuo kitų „Eurobarometro“ apklausų

Socialinių grupių sklaida yra tokia pati kaip ir šalių sklaida, kuri skiriasi nuo daugelio „Eurobarometro“ apklausų rezultatų.

Žinių balas rodo socialinių klasių skirtumus: balas yra didesnis žmonėms, turintiems aukštąjį išsilavinimą ir senjorams.

Nepaisant žemo žinių lygio, elgesio balas yra geresnis mažai išsilavinusiems žmonėms, neturintiems didelių pajamų ir kuriems reikia skirti dėmesio, žmonėms, įsikuriantiems gyvenime (25–39 metų), taip pat neturtingoms šalims, pvz., Rumunijai ir Graikijai.

Priešingai nei daugelis „Eurobarometro“ apklausų, tai iš tikrųjų yra ne viešosios valdžios institucijų nuomonės apklausa, o žinių ir individualaus (finansinio) elgesio tyrimas, susijęs su visuomene, kurioje gyvena žmogus. Normalu, kad socialinių grupių skirtumai yra tokie pat svarbūs kaip ir nacionalinių nuomonių skirtumai (arba kad nacionalinių nuomonių skirtumai yra ne didesni nei socialinių grupių nuomonių skirtumai).